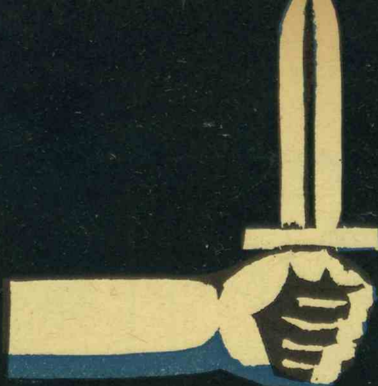

V.K

LUO LIPPUJEN!

Artur Sirk

Vierailla veräjillä, läntisen puolla,
missä kuu ja päivä niin outo, vento on,
henkipaton taistelijan pakko oli kuolla
sydämessä kaipaus katoamaton.

Ratsasta, surun airut, viime sana saata
miehen, joka eli, kuoli kansalleen:
Ainiaaks ei vielä myöty luvattua maata;
Eestin mies ei koskaan näänny orjuuteen!

Ratsasta, surun airut, viestiäsi vieden:
Uhri on annettu alttarille maan. —
Kerran vielä loimuavat liekit pyhän
lieden,
hiipumatta, sammumatta milloinkaan!

Kerran vielä henkipaton hautaristin alta
jättiläinen nostava on valtikkaa,
Võitlus! — huudon kimmotessa Eestin
kamaralta
suurintansa juhliva on Järvamaa.

Valittaen soikaa, te Viljandin kellot!
Emajoki, ikävöi armastajaas!
Murehtikaatte, te Järvamaan pellot:
parhaimman poikanne kuolema kaas.

Toompea, mustiin sa muurisi peitä:
väkivalta tappanut on oikeuden.
Ratsasta, surun airut, Saaremaan teitä
viestiäsi sumeata saatellen.

Hilda Aranta

Katumarssien ollessa kielletty Kuljettiin — katukäytävillä!

SUURI MIES

Motto: „Hän on oleva suuri Herran edessä."

„Jospa pian jo kasvaisi ja pääsisi miesten joukkoon!" toivoo jokainen terve poikalapsi.

Kun hän sitten kasvaa isommaksi, hän oppii näkemään, ettei jokainen aikamies olekaan suuri, ei, vaikka olisikin yli kolmen kyynärän.

Niin, miehen suuruus ei olekaan kyynärpuin mitattavissa.

Missä sinun suuruudenihanteesi on, lukijani? Millaiseksi tahdot kasvaa?

Vai liekö sinulla kyllin korkeata tavoitetta lainkaan?

Suuri Jumala on luonut meidät kuvaksensa, siis suuruutta varten. Tottapa tahtoisimme, että Hän meidät siihen johdattaisi. Mutta onko Hän saanut olla johdattajanamme? Synti eksyttää meidät joka suhteessa irti Jumalasta. Kun ilman Häntä koetetaan tulla suuriksi, paisutaankin suuriluuloisiksi, pöyhkeiksi narreiksi. Maan mato siinä vain kiemurtelee vähän ylemmä, uskoen ihmisten petollista imartelua.

Toisin oli Johannes Kastajan, tuon väkevän Jumalan miehen, laita. Hänestä Herran enkeli jo ennakolta antoi todistuksen: „Hän on oleva suuri Herran edessä." Ja se ennustus toteutui.

Vapahtaja itse vakuutti myöhemmin: „Ei ole vaimosta syntyneiden joukossa ketään suurempaa kuin Johannes."

Hänestä siis voimme oppia todellista suuruutta, joka ei luhistu silloin, kun ihmisjoukkojen ihailu lakkaa, kun elämä päättyy ja kun multa tulee maaksi jälleen.

Johannes Kastajalla oli hurskaat vanhemmat, hänet oli esirukouksin uskottu Jumalalle jo ennen syntymäänsä. Se oli suurta Herran edessä. Samanlaisen suuren lahjan on niin moni meistäkin saanut, rukoilevan isän ja äidin. Ei sitä saa hävetä pilkkaavan maailman edessä. On suurta, että saimme hurskaan lapsuuskodin ja vakaan kristillisen kasvatuksen osaksemme. Kiittäkäämme Jumalaa siitä julkisesti!

Johannes karttoi viiniä ja muita väkijuomia, vältti ylellisiä ruokia ja pukeutui yksinkertaisesti. Hän vietti nuoruudestaan saakka pyhitettyä, itsensäkieltävää elämää. Se oli suurta Herran edessä. Milloin sellaista nuorisoa kasvanee kurjalle, paheelliselle Suomen kansalle? Me tarvitsemme tulevina ahdingon aikoina suuria miehiä, jotka eivät ole mahtuneet viinapuodin ovesta sisään, vaikka miten olisi mieli tehnyt, ja suuria jaloja naisia, jotka eivät ole mahtuneet tanssittajien kainaloon; eivät, jos kerran ovat tunteneet suuren kutsumuksensa: palvella puhtain käsin ja sydämin Jumalaa, kotia ja isänmaata.

Johannes Kastaja kutsui eksyneitä ihmisraukkoja parannukseen. Eikä siinä työssä käynyt mielisteleminen heitä. Synti sanottiin synniksi välittämättä heidän ylenkatseestaan. Ja viimein tuo totuuden todistaja sai sinetöidä sanansa omalla verellään, painaessaan kaulansa mestauspölkylle. Se oli suuri teko Jumalan edessä. On suurta unohtaa itsensä ja seisoa taistelijana kaikkea pahaa vastaan, vaikka pää menköön. Vielä kaaduttuaankin sellainen sankari todistaa totuuden puolesta. Mestatun Johanneksen todistus on yhä yhtä väkevä kuin Herodeksen päivinä. Tahdotko sinä, Suomen nuoriso, olla vielä kuoltuasikin huutavan äänenä korvessa, syntisten herättämiseksi? Vai onko parempi, että haudallesi lasketaan paljon seppeleitä tunnustukseksi siitä, että olit elänyt tuuliviirinä, totuutta vailla, kaikkien mieliksi?

Johannes ei tahtonut itse pyrkiä ihmisten edessä suureksi, teki vain miehenä vanhurskaasti tehtävänsä ja pyysi „vähentyä", jotta „Kristus kasvaisi" syntisraukkojen silmissä suureksi ja ihanaksi. Pois omasta itsestään hän opasti omia ihailijoitaan, oppilaitaankin, aina vain Kristuksen tykö. „Katso, Jumalan Karitsa!" Siinä todistuksessa Johanneksen suuruus oli ennen kaikkea. Kristus sai suuren sijan hänen ja hänen ympäristönsä elämässä.

Eikä hän myöhemmin hävennyt vankilasta käsin lähettää suurelle Vapahtajalleen viestiä, jossa täydellisesti paljasti heikkoutensa ja epäuskonsa. Voimat pettivät. Ei jaksanut elää eikä kuolla ilman Kristuksen vastausta.

Se on suurinta ihmiselämässä. Ei tosin suruttomien ihmisten mielestä. Mutta se on suurta Herran edessä.

Sellaisessa nuorisossa, Kristusta seuraavassa ja tunnustavassa, kaikki totuuden tähden alttiiksi antavassa, on oleva Suur-Suomen suuruus.

Nuoret, meillä on suuri kutsumus.

Erkki Kurki-Suonio.

Artur Sirkin paarien äärellä

Elias Simojoki.

Viron diktaattori Päts kävi äsken vierailulla Suomessa. Viralliset piirit nykyisen systeemin aikana ovat tietysti ottaneet tämän herran sirosanaisin kohteliaisuuksin vastaan. — Mutta mykkänä, pisaraakaan juhlariemua tuntematta seurasi tätä vierailua kansallinen nuoriso, sillä *sen ja hra Pätsin välillä seisovat Eestin vapaussoturiliikkeen johtajan Artur Sirkin ja kapteeni Dunkelin haamut.*

Artur Sirkin järkyttävästä kuolemasta ja sen yhteydessä olevista seikoista ei vielä tätä kirjoittaessa ole lopullisia tietoja. — Mutta olipa totuus hänen kuolemastaan mikä tahansa on sanottava, että hänessä meni manalle yksi Eestin uusimman historian suurimpia miehiä. Että Artur Sirk oli johtaja on totuus, jota eivät Eestin nykyisetkään lehdet, joiden sananvapautta kahlehtii maan nykyisen järjestelmän pakkovalta, ole voineet olla lausumatta. Niinpä esim. „*Päevaleht*" sanoo hänestä: „*Hän ei noussut vapaussoturien johtajaksi tavallisena kiipijänä vaan hänellä oli todelliset johtajan lahjat.* Hän oli todellinen organisaattori ja loistavalahjainen puhuja. Palavan isänmaanrakkautensa ja taipumattoman johtajatahtonsa hän oli perinyt Eestin vapaussodan taistelukentillä, ollen Eestin vapaudenristin ritari niinkuin kaikki muutkin vapaussoturiliikkeen johtajat. Puolue-elämän kurjistettua Eestin olot äärimmilleen näki hän muita selvemmin Isänmaan hädän ja astui Eestin historian suuren kansallisen liikkeen, vapausso-

Vapaussotureja sankarihaudoilla.

Vapaussoturien johtomiehiä odottamassa erään suurkokouksen alkua. Joukossa myös Sirk.

Matkalla tuntemattoman sotilaan haudalle.

turiliikkeen, johtoon. — Hänen johtamanaan levisi kansallinen herätyksen tuli kautta koko Eestin lakeuksien vallaten taakseen kansakunnan valtavan enemmistön. — Sirk taisteli täysin laillisin keinoin, vapaussoturiliikkeen ehdottama perustuslakiehdotus meni loistavasti vaaleissa läpi, presidentin koevaaleissa sai liikkeen presidenttiehdokas Larka valtavasti enemmän ääniä kuin muut presidenttiehdokkaat yhteensä ja olisi tullut varmasti valituksi, ellei hra Päts olisi v. 1934 kenraali Laidonerin tukemana pannut väkivaltaisella tavalla toimeen vallankaappausta. — Kuvaavaa Sirkin jalolle luonteelle on, että kun aseistetut miehet hänet vangitsivat ja kysyivät missä ovat hänen aseensa hän viittasi päähänsä ja sydämeensä ja lausui: „*Täällä*". — Näin sanoen hän astui Eestin vankiluoliin, josta — kuten tunnettua — karkasi viruttuaan siellä 8 kuukautta, kapteeni Dunkelin nääntyessä vankilan kärsimyksiin.

Historian arvosteltavaksi jää, tekikö Sirk oikein yrittäessään joulukuussa 1935 aseellista vallankaappausta Eestissä. — Kun hän näki, ettei hän voinut Isänmaataan auttaa laillisin keinoin, joihin hän siihen asti aina oli turvautunut ja kun Eestissä vallitsi mielivalta, saivat hänen mielestänsä puhua aseet. — Tämän yrityksen historian tiedämme niin hyvin, että sitä on tarpeeton tässä yhteydessä tarkemmin selostaa. — Sen epäonnistuttua sai Sirk pakoilla maasta toiseen kuin vainottu eläin. Suomessa, Ruotsisssa, Englannissa, Hollannissa ja viimeksi Luxemburgissa, jossa hän siirtyi 2. 7. suureen tuntemattomaan. — Näyttää siltä, että hänen kintereilleen lähetettiin miehiä mustassa tarkoituksessa senjälkeen kun esim. Hollanti jyrkästi kieltäytyi luovuttamasta häntä Eestin viranomaisille. Niinpä hän siellä ollessaan kahdesti ilmoitti perheelleen, että hänet on Hollannissa oleskellessaan yritetty ryöstää. — Mikä on totuus hänen kuolemastaan, on tällä hetkellä vaikeata sanoa. Ehkä hän on vienyt sen salaisuuden mukanaan sinne, missä on sanatonna suu.

Artur Sirk on siirtynyt sinne, missä ovat Eestin vapaussotasankarit, Dunkel ja monet muut. — Voi olla niitä, jotka luulevat, että hänen elämäntyönsä on lopullisesti tuhottu. — *Uhri, joka on sillä tavalla annettu kuin Sirk antoi, ei kuitenkaan koskaan ole turha.* Tietäkööt sen myöskin Larka ja ne toistasataa vapaussoturia, jotka viruvat vielä tällä hetkellä Eestin vankiloissa. Kenraali Larkan miesten, Kuperjanovin sissien ja Pohjan Poikien vapauttama Eesti on näkevä sen päivän, jolloin Sirkin suuri ajatus on luonut eestiläisen Isänmaan, joka yksimielisenä seisoo pyhitetyin mielin Sirkin suuren muiston edessä.

Tukholmassa syyskuussa 1937.

Elias Simojoki.

Artur Sirk sankaripaaden äärellä.

SUUREN TAISTELIJAVAINAJAN MUISTOLLE

Jokaisella kärsivällä kansalla on joskus raskaita hetkiä, jolloin tuska valtaa mielet ja aivankuin sammuu toivontähti, joka on viitoittanut tietä vapauden kirkkaisiin maailmoihin.

Tuo ankara hetki on nyt tullut Eestin kansan osaksi. Poissa on Artur Sirk. Poissa tuo suuri johtaja, joka kaikkensa alttiiksi pannen kulki kansansa edellä kirkkaana soihtuna uutta aikaa kohti. Poissa tuo jumaloitu henkilö, joka kansansa rukousten ja siunausten saattamana teki viimeiseen asti väsymätöntä työtä Isänmaansa hyväksi.

Niinkuin monen kansallisen taistelijan tie on kärsimyksien tulessa kulkemista, niin oli myös Artur Sirkin elämä. Kärsimykset alkoivat hetkellä, jolloin Eestin kansan valtava enemmistö seisoi vapaussoturiliikkeen riveissä. Silloin pimeät voimat hillittömässä vihassaan ryntäsivät esiin, väkivalta sai vallan, ja Eestin parhaat miehet syöstiin vankiloihin.

Artur Sirk, jonka sydämessä paloi voimakas tuli, tunsi velvollisuudekseen käydä jälleen jatkamaan kesken jäänyttä työtään. Niin koitti hetki, jolloin mahdotonkin muuttui mahdolliseksi, ja Artur Sirk poistui vankilasta kiireestä kantapäähän aseistettujen vartijain nenän edestä.

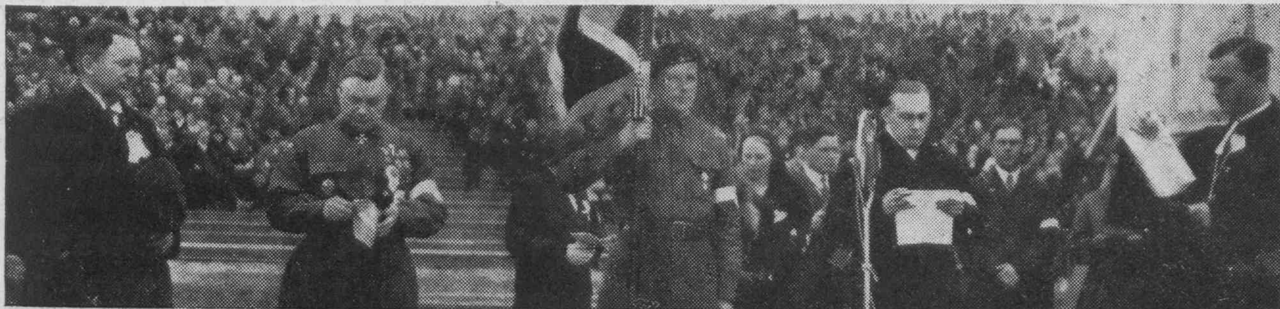
Eräänä pimeänä marraskuun iltana saapui mereltä Suomen rantaan vene, tuoden tullessaan Artur Sirkin. Ne jotka tuolla matkalla olivat mukana, muistavat sen ikuisesti. Ehkä he odottivat jotain karskia, kiivasta miestä. Yllättyneinä he kohtasivat ystävällisesti hymyilevän, rauhallisen ja äärimmäisen vaatimattoman henkilön, joka kiitollisena puristi vastaanottajiensa kättä. Hänen kalpeista kasvoistaan näkyi päättäväisyys ja hänen katseensa kertoi sisäisestä tulesta, jonka polte oli nostatanut Eestin kansan taisteluun vapaussodan ihanteiden puolesta.

Artur Sirk tyttärensä kanssa Suomessa.

Tämän jälkeen Artur Sirkin taistelu alkoi uudelleen. Lepoa hän ei itselleen suonut. Hän oli johtaja, joka teki kaikkensa. Oma tulevaisuus, oma menestys ja elämä, ne kaikki saivat väistyä syrjään. Oli kysymys Eestin kansan vapaudesta, sen tahritun kilven kirkastamisesta, ja sen puolesta Artur Sirk oli valmis uhraamaan kaikkensa. Koskaan hän ei väsynyt.

Artur Sirk oli ihanteellisista ihanteellisin taistelija. Päämääräänsä hän pyrki puhtain asein. Siitä saa selityksensä, miksi vapaussoturiliike tietäessään vastustajan ryhtyneen väkivaltaisiin tekoihin, ei vastannut niihin viipymättä. Omien kärsimystensä välttämiseksi hän ei

Artur Sirk puhuu kansanjoukoille.

Anders Larka, maansa puolesta suorittamansa työn ääressä harmaantunut vapaussoturi-kenraali istuu vankilassa tuomittuna 15 vuoden kuritushuonerangaistukseen. — Ennen „laillisuusvallankaappausta" suoritetuissa presidentinvaaleissa sai hän ääniä ememmän kuin kaikki muut ehdokkaat yhteensä!

tahtonut ottaa ainoatakaan askelta, joka olisi horjuttanut kansan silmissä oikeudellisen järjestyksen olemassaolon auktoriteettia. Viimeisimpään mahdollisuuteen asti hän tahtoi käyttää vain laillisia keinoja.

— — —

Artur Sirk! Sinun ylvästä elämäntarinaasi muistellen seisomme me suomalaiset kunnioittaen muistosi ääressä. Olemme Kaitselmukselle iäti kiitollisia siitä, että olemme saaneet jakaa osan kohtaloistamme kanssasi. Ne hetket, jotka saimme kanssasi viettää, kertovat meille suuresta taistelijasta, jolla oli voimaa ja väkevyyttä joka hetki pyrkiä eteenpäin. Muistamme sen syvän vaikutuksen, jonka uskollisuutesi taistelussa meihin teki. Sinä olit suuri ja voimakas. Sinä loit meihin hengen, joka ei koskaan voi sammua. Olit peloton ja rohkea taistelija ja Sinä kannoit kilpesi kirkkaana viimeiseen hetkeen saakka.

Paljon on muistoissamme tapahtumia, jotka kertovat meille Sinun suuresta voimastasi. Ei mikään Sinua voinut horjuttaa. Noilta ajoilta tulee mieleemme muutama kuva Sinusta: On yö. Seisomme venheessä myrskyävän meren keskellä. Pimeästä, jostain Eestin rannoilta, syöksyvät aallot ylitsemme. Vene heittelehtii vaahtoavassa meressä. Emme pääse eteenpäin. — Sanomme siitä Sinulle. Katseesi on sama kuin muulloinkin. Sisimmässäsi käyt varmaan ankaran kamppailun ja tyynenä kohta vastaat: „Merelle emme mitään voi. Meidän on nyt alistuttava myrskyn vietäväksi".

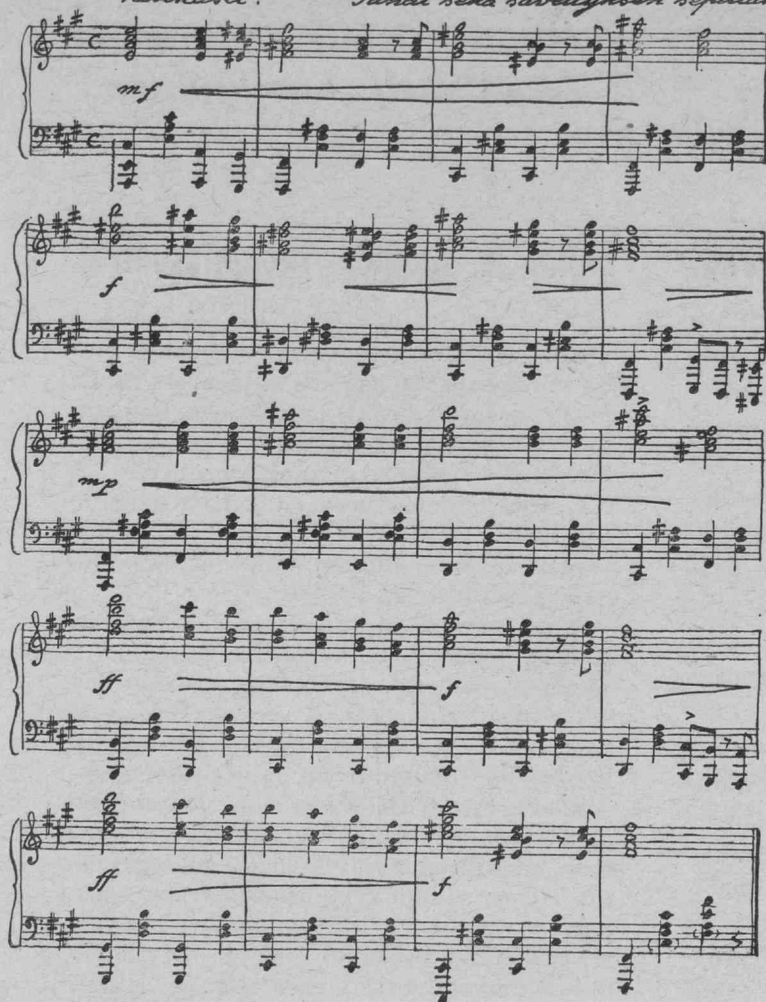
Mieleemme tulee myös tapaus elämäsi ehkä raskaimpana hetkenä. Sinun parhaat toverisi Suomenlahden eteläpuolella oli kohdannut petturin ansa. Ystäväsi olivat huolissaan Sinusta itsestäsi. Heidän oli häveten tunnustettava, että Sinulla ei ollut enää turvaa Suomessa. Sitä Sinä et juuri kuuntelekaan. Käyt sisimmässäsi taistelua siitä, onko Sinun astuttava esiin jakamaan kärsimyksesi eestiläisten veljiesi kanssa. Millä voit heitä auttaa? — — Silloin Sinä käännyt ystäviesi puoleen ja kysyt: „Mitä te tekisitte? He vastaavat: „Sinä tiedät kansasi ja tovereittesi tahdon". Ja niin teet ratkaisusi: „En voi ketään vankilassa auttaa!"

Ja kun me lumisten metsiemme halki kuljimme kohti rajaa, oli Sinulla sama uhrautuva tahto, sama palava into, sama tarmo ja voima kuin aina ennenkin. Sinä tahdoit jatkaa taisteluasi. Et silloinkaan lannistunut etkä itsellesi lepoa suonut. — Niin tuli raskas hetki, jolloin astut rajan yli pois veljeskansasi luota. Katkerin mielin meidän oli myönnettävä, että virallinen Suomi oli „ystävällisissä" suhteissa väkivallan kanssa.

Artur Sirk! Vainoojiesi viha on seurannut Sinua kauas vieraalle maallekin. Mutta vaikka niin onkin, olet Sinä ja Sinun kunnioitettu muistosi häikäisevän kirkkaana soihtuna viittaava tietä kansallesi vapauden kirkkaisiin maailmoihin. Ja Sinun ruumiisi huutaa yli vieraiden kansojen herätystä Eestille, Sinun rakastamalle maallesi, joka ei sallinut vielä tänään edes viimeistä leposijaa Sinulle.

Kunnioitettu olkoon muistosi!

Tuntematon.

Vabadussôjalaste laul

Pühendatud Vabadussôjalaste juhile A. Sirk'ile.

Tôstame kôgele vabaduslipud!
Julgelt siis edasi vôidukal teel!
Vabadusvôitlejad isamaa pojad!
Kodumaa kaitseks meil mehine meel!

Tihedais ridades koondunud vôimsald,
vägevalt kôlab meil vôitluse hüüd
Lahinguis langenud vapramaad vennad.
Sammuvad vaimus kôik meiega nüüd.

Seisame valvel ja vôitluseks valmis.
Vôitleme vôiduni kodumaa eest.
Kuni me hävitand kôik vôôrad surved
sihile viivast me vabadus teest!

Ernst R.. Stafenan.

Vapaussoturien laulu

Eestinkielestä suom.
R. R. RYYNÄNEN.

Nostamme korkeelle taistomme viirin.
Rohkeesti eespäin nyt siis voittohon!
Miehevä mieli, mi maan vapaaks' osti,
suojana synnyinmaan meill' ain olkohon!

Taajoissa joukoin ja yhteisin voimin!
Taisteluhuuto soi lakkaamaton.
Taistoissa kaatunut veljien saatto
hengessä kulkuamm e seuraava on.

Sovittanut
Arvo Laitinen

Valveilla seisomme valmiina taistoon,
synnyinmaan puolesta voittoon käy tie,
kunnes on raivattu vierahan eljet
tieltämme, vapauteen kansan mi vie.

(Laulun esittäminen ja julkaiseminen on nykyisessä Eestissä kielletty.)

„Eestimaa, su mehemeel pole mitte surnuel veel!"

„Miesten mieli Eestinmaan eipä vielä kuollutkaan."

Eesti ja Soome üliôpilaspäewad.

Üks eesti luuletaja on nimetanud Eestit tuultemaaks, sest kôwad saatuse tuuled on puhunud sagedasti üle selle maa. Tema ajalugu on täis raskeid kannatusi ja orjust, nagu on seda kogu Soome hôimurahwaste ajalugu.

Kôwa saatuse tuul on jälle puhunud üle Eesti lagendikkude, pôldude ja niitude. Eesti wälispidine wabadus on küll weel alles, kuid sisemine wabadus on tallatud porri.

Eesti noorsugu on uskunud ajaloo mustematel päewadel paremasse tulewikku ja usub seda ka nüüd. Pôhiseaduses labatud kogumise- ja sônawabadus on ôieti ahelais, wabadussôjalaste rahwuslik liikumine on häwitatud, aga noore südame usku ei saada aheldada. Noor Eesti usub siiski ôiguse lôpulikku wôitu, rahwuslikku ärkamise wôimesse ja Eesti rahwa ülestôusmisesse. Sirgu, Dunkeli, ja teiste rahwa äratajate ohwrid ei ole olnud asjatud, waid läheneb aeg, kunas loomuwastase süsteemi ike lôpetab rôhumast Eesti rahwa ôlgasid.

Meie usume, et Eesti üliôpilased saawad uut usku tulewikku Soome üliôpilastega kokkusaamisel. Soome üliôpilasnoorte seas on arenemas tugew rahwuslik ärkamise waim. Soome rahwal on praegusel ajal, kui kunagi warem, üliôpilasnoorsugu elawaks lootuseks helgesse tulewikku.

Soome üliôpilasnoorsoo südant on ahtistanud Eesti wiimased sündmused ja nende poolehoid on kuulunud wabadussôjalaste ôilsale liikumisele. Soome üliôpilane on sisemiselt kindel selles, et wennasrahwa noort iseseiswust ähwardaw olukord lôpeb ja et pestakse puhtaks kilp häbist. Siis loodakse wendlusliit Soome lahe pôhjapoolse ja lôunapoolse wennasrahwa wahel, liit, mida mingisugune ajalooline saatus ei wôi häwitada.

Selleks momendiks peab igaüks walmistuma palwele, sônadele ja tegudele.

Eestin ja Suomen ylioppilaspäivät.

Eräs eestiläinen runoilija on sanonut Eestiä tuulimaaksi, koska kovan kohtalon tuulet ovat niin usein sen yli puhaltaneet. Sen historia on täynnä kärsimystä ja orjuutta niinkuin koko Suomen heimonkin historia.

Kovan kohtalon tuuli on jälleen puhaltanut Eestin lakeuksien yli. Sen ulkonainen vapaus on tosin säilynyt, mutta sisäinen vapaus poljettu lokaan.

Mutta niinkuin Eestin nuoriso on aina historiansa synkimpinäkin aikoina uskonut tulevaisuuteen, uskoo se nytkin. Perustuslain edellyttämä kokoontumis- ja sanavapaus on tosin kahleissa, vapaussoturien kansallinen herätysliike tukahdutettu, mutta nuoren sydämen uskoa ei voida kahlehtia. Nuori Eesti uskoo sittenkin oikeuden lopulliseen voittoon, kansallisen herätyksen voimaan ja Eestin kansan ylösnousemukseen. Sirkin, Dunkelin ja muiden kansallisten herättäjien uhri ei ole mennyt hukkaan, vaan lähestyy hetki, jolloin luonnottoman järjestelmän ies lakkaa painamasta Eestin kansan hartioita.

Me uskomme, että eestiläiset ylioppilaat saavat uutta uskoa tulevaisuuteen suomalaisten ylioppilaiden tapaamisen kautta. Suomalaisen ylioppilasnuorison riveissä kulkee väkevä kansallisen herätyksen henki. Suomen kansalle on tällä hetkellä jos koskaan ylioppilasnuoriso elävä lupaus sen valoisasta tulevaisuudesta.

Suomalaisen ylioppilasnuorison sydäntä ovat vavahduttaneet Eestin viimeaikaiset tapahtumat ja sen myötätunto on kokonaan vapaussoturien jalon asian puolella. Suomalainen ylioppilas on sisäisesti vakuutettuna siitä, että veljesmaan nuorta itsenäisyyttä vaarantava tilanne loppuu, ja että sen kilpi pestään kohta puhtaaksi häpeästä. Ja silloin luodaan veljesliitto Suomenlahden pohjoisen ja eteläisen veljeskansan välille, liitto, jota ei mikään historian kohtalo voi hävittää.

Sitä hetkeä on jokaisen valmisteltava rukouksin, sanoin ja teoin.

ILMARI UNHO.

Eestiläinen „kansanvalta"

Kun „Luo lippujen!"-lehden toimittaja pyysi minulta muutamaa riviä numeroon, jossa palautettaisiin mieliin Suomenlahden takaisen veljeskansamme viime vuosien vaiheet, niin kirkastui minulle melkein heti, että jos kerran on Eestin asioista kirjoitettava, niin silloin on ennen muuta kerrottava tarina kansanvallasta. Sillä siitähän Eestissä on ollut kysymys. Ja jos saa luottaa herra Pätsin vakuutuksiin ja meikäläisen patkuli- & vasemmistolehdistön kirjoituksiin, niin kansanvaltaanhan ollaan veljesmaassa taas menossa sellaista vauhtia, että sivullisenkin päätä huimaa.

Tarkastelkaamme tässä yhdessä Eestin kansanvallan vaiheita, sillä ne ovat tyypilliset kaikille nykyaikaiselle kansanvallalle.

Kun veljesmaassa v. 1933, lokakuun 14—16 p:nä toimitettiin kansanäänestys, jossa melkein 4/5 enemmistöllä hyväksyttiin vapaussoturien perustuslakiehdotus, niin olisi luullut, että jokainen kansanvallan ihailija olisi ilman muuta sanonut, tosi kansanvaltainen päätös.

Mutta ei! Kansanvaltaa se ei ollut.

Vielä niin myöhään kuin kesäkuussa v. 1935 kirjoittaa Helsingin Sanomat pääkirjoituksen, jossa lehti leimaa kaiken „fascististen esikuvien mukaiseksi" toiminnaksi, ja kertoo, että tehtiin „kuohuttavan räikeää propagandaa valheellisin keinoin laillista valtiojärjestystä vastaan". Tähän tyyliin käy kirjoittelu, mutta sanaakaan ei puhuta siitä, että kansan suuren enemmistön päätös olisi ollut kansanvaltainen. Vaan näytellään lukijoille „fascismin" hirmuista pöpöä.

Mutta jo pääsi Eestissä oikea kansanvaltakin oikeuksiinsa. Kun herrat Päts, Laidoner ja kumpp. maaliskuun 12 p:nä v. 1934 toimeenpanivat vallankaappauksensa, vangitsivat sadottain maan vapauden puolesta taistelleita ja kaikissa kohdin oikeusjärjestystä ja lakia noudattaneita miehiä heittäen heidät kurjiin vankiloihinsa, silloin koitti Suomen vasemmistolehdistön mielestä Eestissä kansanvallan aamu.

Suomen Sosialidemokraatti kirjoitti nelipalstaisin otsikoin, että *„Demokratia on täynnä tarmoa ja tulevaisuudenuskoa"*.

Tosiaankin! Olipa aika puhua demokratiasta!

Ja samaan pätsiläisen kansanvallan ylistykseen yhtyi koko silloinen puoluelehdistömme, joka tuona aikana kantoi nimeä laillisuuslehdistö. Kyllä oli asiat heitetty päälaelleen!

Mutta miksi sitten pyhä kansanvalta oli pelastettu? Miksi riemuitsi laillisuuslehdistö kokoomuksen valtalehdistä pikkubolshevikien tuijunkantajiin saakka?

Sen seikan selittää noihin aikoihin ilmestynyt Sosialidemokraatti kertoessaan, että *„Eestin sosialidemokratia on toivorikkaana"*. Ja ilmoittaessaan, että eestiläinen marxilaispomo August Rei on tiedoittanut lehdelle, että *„Me saamme vapaasti laulaa Internationalea ja punaiset liput liehuvat juhlissamme"*.

Olihan sanomattakin selvää, että tuo aika oli suurta kansanvallan aikaa: *Punaiset liput liehumassa maan vapauttajien istuessa lukkojen takana.* Kannatti laillisuuslehdistön iloita koko rintamansa laajuudelta!

Tämä kansanvallan suuri aika tuli kuitenkin lyhyeksi, sillä vasemmistolehdistökin ryhtyi jo puhumaan Eestissä vallitsevasta diktatuurista sen jälkeen kun marxilaisilta kiellettiin lakko-oikeus ja punaliput.

Mutta onneksi on tuosta surkeasta diktatuurikaudesta taas päästy ja Eestin vabarigi on nyt taatulla kansanvallan tiellä. Miksi, kysytään ehkä?

Sen vuoksi, että herra Päts on taas rikkonut perustuslakia, jonka hän kerran tykkien paukkuessa juhlallisesti allekirjoitti ja jonka kansan valtaisa enemmistö oli hyväksynyt. Ensiksi: hän laati oman perustuslakiehdotuksensa, vaikka voimassa olevan perustuslain mukaan vain kansalla tai riigikogulla on oikeus tehdä aloite perustuslain muuttamiseen. Toiseksi: koska hän on valituttamissaan kamareissa hyväksynyt oman tekeleen-

Piirteitä Artur Sirkistä

„Sirk puhuu tänään!" — Väkeä saapuu maakunnista pääkaupunkiin.

Tuskin on Suomessa yhtään isänmaallista nuorta, joka ei olisi järkytetty Artur Sirkin kuolemasta.

Se surusanoma koski teitä ei ainoastaan veljeskansaanne kohdanneena iskuna sen taistelussa vapauden puolesta, vaan te olette Artur Sirkissä menettäneet myös Suomen ja sen kansan todellisen ystävän, miehen, jonka taistelun päämäärä on yhtä läheinen niin suomalaisille kuin eestiläisillekin. Vielä enemmänkin: Juuri teidän, nuoret taistelutoverit, on paljon opittava Artur Sirkin elämästä, työstä ja kehittymisestä kansanjohtajaksi, sen miehen elämäntyöstä, joka mitä suurimmalla innostuksella ja järkkymättömänä on alusta loppuun täyttänyt velvollisuutensa kansaansa kohtaan.

Jokaisen kansan historiassa esiintyy hetkiä, joina tilanteen ratkeamiseksi ei riitä n.s. „vanhojen viisaiden" tavalliset „realipoliittiset" menetelmät, heidän laskelmansa, poliittiset vehkeilyt ja mukautumiset. Sellaisina valtiollisen elämän käännöskohtina on kansan luottaminen vaan omiin, turmeltumattomiin vaistoihinsa, turvautuminen niihin, jotka ovat valmiita vaikka veriuhriensa hinnalla luomaan ja murtamaan kansalle uuden tulevaisuuden.

Sellaisissa tapauksissa siirtyy kansan johtaminen usein juuri sen nuoremman polven tehtäväksi, jonka terveet vaistot eivät vielä ole henkilökohtaisen voitonhimon sokaisemia.

Sellaisina hetkinä ei vaadita kansanjohtajilta ja etujoukoilta niinkään paljon vanhuuden viisautta ja kokemusta kuin päättäväisyyttä ja uhrimieltä, — oman elämänsä ja sen kalleimpien arvojen viemistä isänmaan alttarille.

Eestin kansan historiassa oli sellaisia hetkiä ryssän vallankumousta seurannut aikakausi, jolloin kommunististen ryssien ja punaisten latvialaisten raakalaislaumat hyökkäsivät idästä ja etelästä maahan.

Eestin vapaussodan alkupäivinä kirjoitti Eestin nuoriso kauneimmat sivut kansansa aikakirjaan. Kun monet vanhat ja kokeneet epäröivät ja turhaan etsiskelivät keinoja pelastautumiseksi, olivat nuoret koulupojat vapaaehtoisesti ensimmäisten joukossa rintamalla.

Sellainen koulupoika oli myös nuori *Artur Sirk*. Hän täytti velvollisuutensa hyvin. Sitä todistavat hänen vapaussodan päätyttyä henkilökohtaisesta urhoollisuudesta saamansa musta vapausristi — ja upseeriarvo.

Tuskin kukaan osasi silloin aavistaa, että tästä kalpeakasvoisesta nuoresta pojasta on tuleva kansanjohtaja, jonka ääntä tulevat tuhannet tottelemaan. Sitä kunnianhimoa ei ollut Artur Sirkillä itselläänkään. Hän tunsi vain täyttäneensä velvollisuutensa yhtä hyvin kuin taistelutoverinsakin, joista toiset olivat samoin saaneet vapausristit rintaansa, mutta toiset lepäsivät puuristien alla.

Kun vapaussota oli loppunut, jatkoi hän, samoin kuin useammat toverinsakin, kesken jääneitä opintojaan jättäen uhkaavasta vaarasta pelastetun kansan ja valtion taas „vanhojen ja kokeneiden" käsiin.

Suunnilleen kymmenen vuotta kesti Eestin kansa niiden vanhojen ja viisaiden kokeita — kunnes tajuttiin, että se uusi Eesti, joka oli luotu ja vapautettu parhaimpien poikiensa veren hinnalla, oli joutumaisillaan perikatoon.

Taas kuulivat vapaussodan miehet ensimmäisinä kansansa kutsun ja ryhtyivät taisteluun vapauttaakseen kansan sisäisestä orjuudesta, puolue-elämän kahleista, joka

Sirk tarkastaa joukkojaan.

---

sä, vaikka se olisi ollut perustuslain mukaisesti asetettava kansanäänestyksen alaiseksi.

Eikö totta? On täysi syy taas puhua kansanvallan palauttamisesta! Sillä onhan tehty kansan nimenomaista tahtoa vastaan. Ja sehän juuri, yhdessä oman edun kanssa, on koko puoluerintaman hyväksymää kansanvaltaa.

Ilmari Unho.

Vapaussoturit lippuineen tuntemattoman sotilaan haudalla.

oli yhtä vaarallista Eestin itsenäisyydelle kuin mikä ulkonainen vaara tahansa.

Taas oli Artur Sirk ensimmäisten joukossa perustamassa ja järjestämässä vapaussoturien liittoja ja johtamassa niitä poliittiseen taisteluun luopuen niistä henkilökohtaisista eduista ja mahdollisuuksista, joita hänelle tarjosi hänen uransa — hänen asianajotoimistonsa oli näet tunnetuin koko Tallinnassa.

Uusi poliittinen tehtävä ei ollut helppo. Poliittiset vehkeilyt ja keinottelu olivat saattaneet sanat „politiikka", „politikoiminen" j.n.e. laajoissa kansalaispiireissä melkein haukkumasanoiksi. Vapaussotureja varoitettiin että „sellainen ura" voi tahrata niidenkin hyvän nimen. Politikoitsijat itse eivät suurtakaan välittäneet oman nimensä tahraamisesta, eivätkä alussa välittäneet paljoa vapaussoturienkaan vaatimuksista valtiollisen elämän parantamiseksi. He nauroivat heille päin kasvoja: „Te olette vielä nuoria ja kokemattomia poliittisessa elämässä! Kuka on teidän johtajanne? Kuinka luulette saavanne kannatusta?" Mistä te löydätte kaunopuhujat ja kynäilijät selvittääksenne kansalle aatteitanne; ne kaikki ovat meidän palveluksessamme."

Mitä oli vapaussoturien vastattava? Ne miehet, jotka olivat tottuneet käyttämään aseita taistelutantereella, tunsivat nyt olevansa aivan uuden tehtävän edessä.

Mutta yksi suuri etu heillä oli sittenkin: He tunsivat taistelevansa oikean asian puolesta kuten vapaussodassakin. Ja samoin kuin silloin hyökättiin melkein paljain käsin vihollisen kimppuun ja anastettiin siltä aseet, samoin ei nytkään puuttunut innostusta ja tahdonlujuutta.

Artur Sirk puhuu soihtujen valossa.

Jälestäpäin on niin paljon puhuttu Artur Sirkin johtajakyvyistä, hänen puhujalahjoistaan j.n.e. Ne kaikki on hän kehittänyt tietoisella työllä, itsekurilla ja suunnitelmallisuudella, jonka vain innostus oikean asian puolesta saa aikaan. Se innostus, joka nousi sydämestä ja meni sydämiin, teki nuoresta tuomarista, joka aikaisemmin tuskin oli koskaan esiintynyt julkisissa puhetilaisuuksissa, miehen, jolla aina oli enemmän kuulijoita kuin niitä yhteenkään juhlahuoneeseen koko Eestissä mahtui. Aina oli osa yleisöä avonaisten ikkunain takana kuuntelemassa.

Neljä kertaa kävi kansa hänen johdollaan äänestysuurnilla. Joka kerta kärsivät vastustajat musertavan tappion.

Artur Sirkillä oli useampia tilaisuuksia saada vallankumouksellista tietä koko valtiovalta käsiinsä.

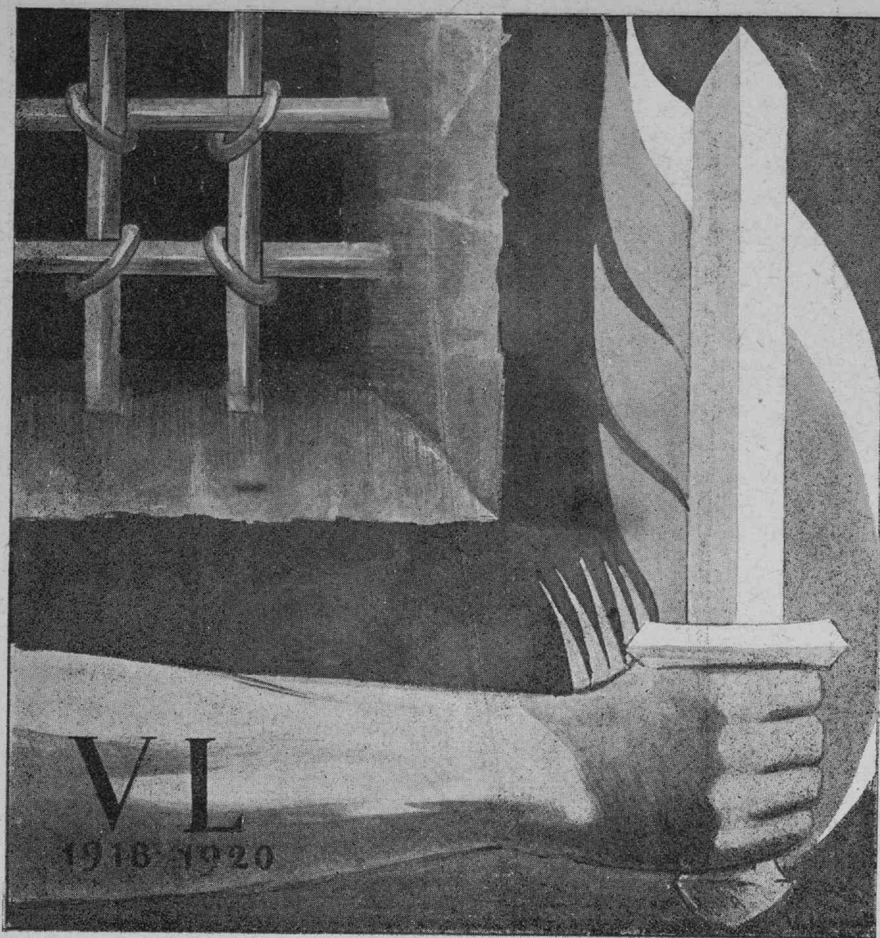
Sitä hän ei tehnyt. Ei askeltakaan vastoin lakia ja oikeudellista järjestelmää!

Vielä silloinkin, kun hänen vastustajansa olivat polkeneet jalkoihinsa koko oikeudellisen ja laillisen järjestyksen, kun perustuslakia oli useampia kertoja törkeästi rikottu, kun tuhansia syyttömiä ja viattomia ihmisiä oli teljetty vankikoppeihin, tarjosi Artur Sirk vastustajillensa mahdollisuuden palata lailliselle tielle, vedoten kansaan uuden perustuslain muutosehdotuksen nimessä.

Vasta sitten, kun oli selvää, että kansalla ei ollut laissa säädettyä tavallista keinoa sen valtiovallan käyttämiseksi, joka sille kuuluu Eestin valtion perustuskirjojen mukaisesti, päätti hän käyttää sitä taistelutapaa, johon jokainen kansa on pakoitettu turvautumaan silloin kun ei enää ole muuta tietä perustuslakien pelastamiseksi.

Joulukuun 8 päivän suunnitelmien epäonnistuminen ei merkinnyt Artur Sirkille lainkaan taistelun loppua. Hän ei ollut niitä miehiä, joka silloin hellittäisi, kun vielä on panos kiväärissä ja veripisara suonissa.

Kun hän nyt on vastustajillensa otollisella hetkellä kaatunut, tiedämme me, että häntä ei voitettu rehellisessä taistelussa. Hänen verensä huutaa Echternacherin kadulta meille velvoittaen: *Rivit taajemmiksi!*

MART

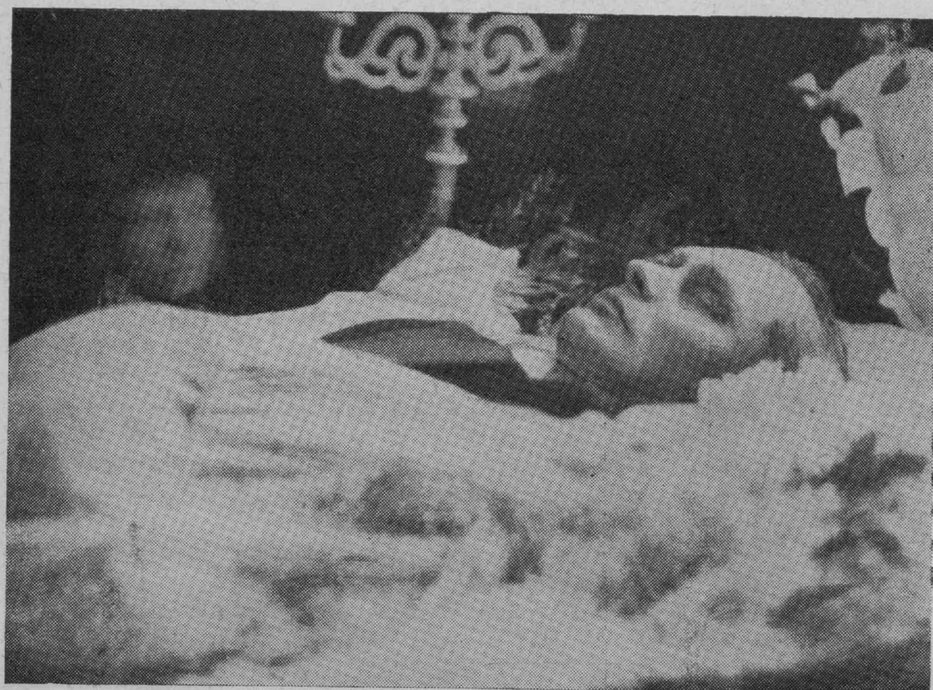
Heitä on paljon. Nälkäisten koirain
tavoin
ajavat heitä pyövelit kansojen.
Yhäti sentään heillä on katse avoin,
rakkaus maahan voimana sydänten.

Aikana, jolloin kunnia, omatunto
rihkaman tavoin torilla kaupitaan,
lujana säilyy miehisen miehen kunto,
lujana usko isien Jumalaan.

Aikana, jolloin **J u u d a i t a** jumaloivat
kääpiösielut valheesta sokeat,
väkevin äänin rinnoissa **m i e s t e n**
soivat
vapauslaulut masentumattomat.

Heitä on paljon. Välä
verestä voimaa suonissa
siksi kun väistyy iäsi
noussut on aamu suri

H

Vankilaan kuollut Eestin vapaussoturien ensimmäinen marttyyri kapteeni Dunkel paareilla.

Taistelutoverit kunniavartiossa kapte

TTYYRIT

n

avoin

,

Heitä on paljon. Huovien vankiloissa
moni on saanut virua verissään.
yhäti riittää terästä hartioissa,
kärsivä jaksaa pystyssä kantaa pään.

o,

Moni on saanut polkua henkipaton
uhrina konnain, lyötynä laahustaa.
Vielä on usko luja ja talttumaton:
Kerran on vapaa kuonasta synnyinmaa!

vat

oivat

Luja on usko: kaihtava katse Kainin
huomenen uuden noustessa avartuu;
kerran on aika päättyä pitkän painin,
kerran on vaiti katala Juudaan suu!

jon. Vielä on uskallusta,
aa suissa marttyyrin,
styy isi pilvi musta,
amu surin ja valtavin.

Heikki Asunta.

Artur Sirk, Eestin vapaussoturien toinen marttyyri puhumassa.

sa kapteeni Dunkelin paarien äärellä.

Artur Sirk, johtamassa vapussoturien marssirivistöjä.

NUORISON RIKOS

Vilho Kalervo.

Eestin perustuslain voimaansaattamisyrityksen epäonnistuttua nuorison kimppuun hyökänneestä rintamasta puuttuivat heimo- ja vapaussoturit, jonka ilolla totesimme. Niinpä julkaisi m.m. ent. Pohjan Poikain adjutantti *V. Kalervo* seuraavan nuorisoa puolustavan kirjoituksen.

Eestin itsenäisyyden päivänä, sen päivän aattona, jolloin meikäläiset puoluejohtajat Eestin asioiden tiimalta yrittivät pukea maamme nuorison hullun pakkopaitaan, en malta pidättäytyä seuraavien ajatusten esittämiseltä:

Puoluepolitiikan korkean moraalin vartijat! Minä muistutan teille oman ikäluokkani nuorison „rikoksesta" 18 vuotta sitten. Me palvoimme vapauden jumalatarta, niinkuin palvoo tämän päivän nuoriso. Niin kuin tämä nuoriso vihaa orjan kahleita, niin vihasimme mekin. Tämä kaikkien aikojen nuorison tunnus se saattoi meidät silloisen „rikoksemme teille", sekaantumaan vieraan vallan sisäisiin asioihin. Tuhatpäisenä joukkona me riensimme lahden taa auttamaan veljiämme, joiden johtajat olivat tehneet reippaan alotteen laillista esivaltaansa vastaan, mutta omat voimat eivät riittäneet tästä otteesta tekemään historian hyväksymää valtiotekoa.

Suurenmoisen suvaitsevaisina te sallitte meidän toki matkalle lähteä, tosin epäillen viisaita päitänne puistaen. Marxilaisleirin kirous annettiin meille evääksi, ainoatakaan „kättäpitempää" ei viisas varovaisuutenne rohjennut tuon hurjapäisen nuorison käteen antaa.

Me lähdimme tyhjin käsin „suurvaltaa" vastaan. Englanti osoitti suurempaa uhrimieltä veljiemme vapautta kohtaan kuin te; se aseisti meidät.

Tallinnan porteilta Latvian rajojen taa ja Pietarin kynnykselle johtivat meidän „rikoksemme" veriset jäljet. Ja siitä rikoksesta puhkesi kahden kansan, Viron ja Latvian vapaus, kuten oli vuotta aikaisemmin puhjennut Isänmaamme vapaus saman nuorison rakkaudesta.

Rikollisiksi ja henkipatoiksi julistitte myöskin jääkärinuorukaistemme teon, kun he lähtivät „vihollismaan" riveihin taistelemaan ja vapautemme verohintaa suorittamaan.

Politiikkotaidollanne ja valtaanne nojaten te v. 1919 kesällä ja syksyllä teitte tyhjäksi urhoollisen Komentajamme eversti Kalmin kypsän suunnitelman Inkerin vapauttamiseksi, joka suunnitelma ei ollut enää haave, vaan synnytyshetkeään uhoava historiallinen totuus.

Kun tämän päivän nuoriso on omista lehdistänne saanut lukea miten Eestin kansa jälleen on kahlehdittu, miten siellä sadottain on vankiloihin raahattu vanhemman veljen aikaisen nuorison urhoolliset asetoverit ja maansa vapaussankarit, ovat muutamat harvat yksilöt tämän nuorison keskuudesta, nuorisolle ominaisen vapaudenrakkauden aiheuttamana, ryhtyneet vähemmän harkittuihin, ehkä rikollisiinkin tekoihin, niin te sokeudessanne tahdotte lyödä koko tämän nuorison poliittiseen pakkopaitaan. Rikollisina te tahdotte tukahduttaa sen vapauden kaipuun ja sen haaveet heimomme suuresta tulevaisuudesta.

Te taistelette tuulimyllyjä vastaan.

Tänään Eestin itsenäisyyden päivänä Te lyötte rintoihinne ja kirojitatte: „Suomi oli mukana tässä taistelussa, mihin meitä ei velvottanut ainoastaan halu auttaa veljesmaata, vaan myöskin tietoisuus Viron vapauden merkityksestä omalle maallemme".

Ei hyvät herrat. Ei Suomi ollut mukana Eestin vapaustaistelussa. Ei teistä, herrat politiikan taitajat, ainoakaan ole kuullut edes kuulan vihellystä tuossa epätoivoisessa kamppailussa. Virallisesti te silloin pesitte kätenne koko „seikkailusta".

Se oli suomalainen nuoriso kahdestatoista ikävuodesta alkaen, joka maksoi Eestin vapauden lunnaat verellään.

Kolmesataa kolmetoista suomalaista nuorukaista vuodatti sydänverensä tuon „ystävällisissä väleissä olevan valtakunnan" synnytykseen samalla tehden mahdolliseksi teidän nykyisen välikysymystehtailunne. Ilman tätä nuorison uhria kiirisi nyt Eestin kansan itku ohi jääkylmien sydämienne, niin kuin vierii Inkerin ja Karjalan kansojen tuska ja vetreät kyynelveet.

Osanne oli toki teilläkin tuossa „seikkailussa". Kun meidän verilunnaamme v. 1919 kävi laskettua suuremmaksi, eivät „viralliset piirit" enää myöntäneet tilaa pääkaupunkimme Vanhan kirkon nurmikon alla sankarivainajiemme viimeiseksi leposijaksi Isänmaansa mullassa, vaan meidän oli katkerin mielin kätkettävä heidät vieraan, joskin rakkaaksi käyneen maan multiin.

Mutta sen aikaisen Eestin hallituksen edustaja lausui tuolla sittemmin ahtaaksi käyneellä sankarihaudalla silloin, kun siihen helmikuun 16 p:nä 1919 kätkettiin ensimmäiset kuusitoista sankarivainajaa, seuraavat sanat:

„Lyhyt ja kaunis on ollut heidän elämänsä. Suuri on sen elämän tehtävä, joka rohkenee auttaa sorrettua, kahleitaan vihaavaa orjaa ne pois pudistamaan".

Jos mahdollisesti nämä sanat ovat innoittaneet joitakin yksilöitä tämän päivän nuorisosta „lainvastaisiin tekoihin", niin tyytykää tuomitsemaan heidän rikoksensa, mutta älkää yrittäkö tukahduttaa vapauden kaipuuta ja suuria ihanteita koko nuorisosta. Sillä jos se teille tänään onnistuisi ei vapaata Suomen kansaa huomenna olisi olemassa!

Turhaanko te luulette kajahtaneen nuorukaisen yksinäisen laukauksen Repolan ja Porajärven ikuisen murheen päivänä —?

Ei milloinkaan.

Se uhri loi tämänpäivän nuorisolle sielun, joka voitokkaana on kestävä kamppailunsa „ankarienkin tähtien alla" tämän kansan ja tämän maan onnellisemman tulevaisuuden puolesta.

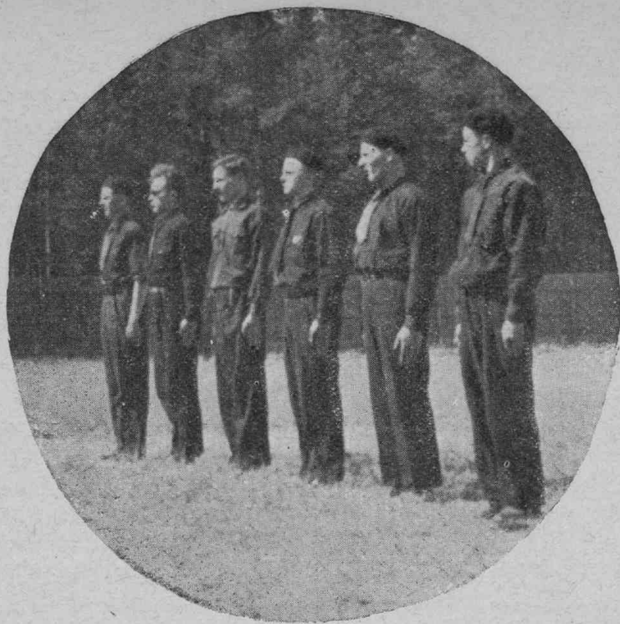
Eestin itsenäisyyspäivän aattona v. 1936.

V. Kalervo.

Ent. Pohjan Poikain Rykm. adjutantti.

Valvokaa mustapaidat!

Punakäärme nostaa päätään!

Viime kuukausien poliittinen elämämme on osoittanut, että „virta vie" voimakkaasti vasemmalle. Kansanrintaman olemassaoloa eivät keskustaporvarimme eivätkä edes marxilaisemmekaan ole julkisesti tunnustaneet, vaikka EK jo aikoja sitten todisti sen todellisuudeksi ja vaikka se on kaikkialla havaittavissa. Mutta juuri sen vuoksi kansanrintama onkin niin suurena vaarana kansallemme, kun sitä ja sen vaikutuksia ei kansa heti huomaa.

Edistyspuolueen johtomiehet ovat aina purjehtineet marxilaistemme vanavedessä, mutta nyt on maalaisliittokin, ehkäpä vielä edellistä nöyrempänä painunut polvilleen kömpelöillä teatterieleillä oikeata vallankumouksellista luonnettaan peittelevän marxilaisen paholaisen jalkojen juureen ja on hämmästyttävän lyhyessä ajassa kyennyt istuttamaan maataviljelevän luokkamme keskuuteen sen häpeämättömän valheen, että sosialidemokraattinen puolueemme olisi muuttanut olemustaan.

Sillä samalla hetkellä kun kansanrintamamme porvarillisen osan sanomalehdistö tekee kaikkensa saadakseen tämän muodonvaihdoksen näyttämään mahdollisimman uskottavalta, kasvaa marxilaisten joukkojen voitontahto ja saaliinhimo puolueen radikaalisimpien ainesten yllyttämänä päivä päivältä ja koskaan ei punakapinan puhkeamisen jälkeen ole punaisten prokuraattoripiirien johdossa kulkevan työväestön keskuudessa vallinnut niin toivorikas mieliala kuin juuri nyt porvarillisen Suomen suurimpana tyhmyyden ja sokeuden hetkenä.

Katkeran kuvan punaisten ainesten keskuudessa vallitsevasta hengestä saivat jyväskyläläiset viime vapaussodan muistopäivänä, jolloin satoja punapaitoja rehvasteli kaupungin kaduilla nyrkkejä nostaen ja „toveruus"-huudoin toisiaan tervehtien. Suojeluskuntalaisten ja lottien marssiessa kunnioittamaan niitä kymmeniä nuorukaisia, jotka vapauden uhreina lepäävät sankaripatsaan vierellä rivihaudoissa, kaikuivat pilkkahuudot katuvieriltä ja eräskin *„maanpuolustuksen tärkeyden havainneen marxilaisuuden"* nuori edustaja lausui tovereittensa säestämänä: *„Taas ne menevät haaskoilleen!"* tarkoittaen näillä „haaskoilla" Suomen itsenäisyyden puolesta kaatuneita jyväskyläläisiä sankarivainajia! Sietää todella ihmetellä, että jyväskyläläiset kaiken tämän sallivat ja että ei syntynyt vielä paljon vakavampia välikohtauksia kuin mitä sattui.

Punaisen nuorisomme mielestä oli punakapinassa vain se vika, että se epäonnistui. Kuvaavana esimerkkinä tästä mainitsen, että joukkojen keskuudessa pidetään jatkuvasti yllä sitä mielipidettä, että punakapinassa kaatuneet työmiehet kaatuivat oikean asian vuoksi ja että heidän perintöään tulee säilyttää edelleen. Erään keskisuomalaisen pitäjän työväentalolla on muistotaulu, johon on kirjoitettu nämä veriset sanat: *„Seuraavat työväenyhdistyksemme toverit kaatuivat vuonna 1918 taistellen oikeuden puolesta valkoista sortovaltaa vastaan".* Ja voimme hyvällä syyllä olettaa, että tämä tapaus ei ole ainutlaatuinen ja voimme olla vakuutettu, *että tuohon tauluun piirrettyjen sanojen pöyristyttävä ajatus on punaisten keskuudessa vallitsevana.* Työväenyhdistysten jäsenet sanovat sen julkisesti, toverit Tanner, Räisänen ja Salovaara vain tilaisuudessa, jolloin maalaisliittolaisen puoluekiipeilijän korva ei sitä kuule.

Ja vielä yksi esimerkki punaisten kasvavasta uhmasta. Tähän mennessä on punaisten joukkojen raivo useinkin kohdistunut IKL:n ja kansallismielisen nuorison juhlajulistuksiin, mutta Etelä-Pohjanmaalla ne ovat silti saaneet olla melko rauhassa. Mutta nyt kuulin, että syyskuun alussa vietettyjen Lakeuksien nuorison maakuntajuhlien mainosjulisteitten kimppuunkin on jo rohjettu käydä. Ja nämä juhlat vietettiin — *Lapualla.* Olipa joku punainen ilkivallantekijä uskaltautunut jo pois-

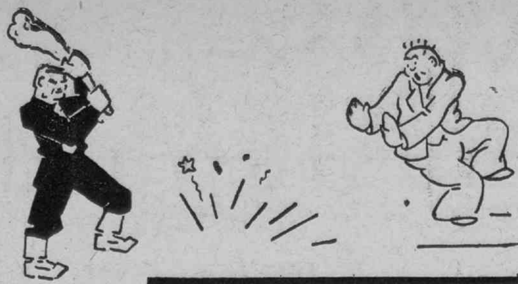
tamaan mainosjulisteen *Kosolan talon lähellä olevasta taulustakin.*

Muualla maassa ovat punapaidat jo yleisiä, mutta Lapualla niitä ei vielä näy. Mutta sinnekin ne kyllä aikanaan ilmestyvät. Eivät enää suurissa joukoissa ja äänekästä melua pitäen, vaan yksi kerrallaan ja hiljakseen kansanrintaman ohjeitten ja toimintatapojen mukaisesti. Edellistä tapaa käyttäen ne jälleen revittäisiin, taitavan esiintymisen kautta voidaan kansa totuttaa asiantilaan. Marxilaisuus ei unohda kärsimiään tappioita.

Keskustapuolueittemme johtajat ovat salakuljettaneet punaisen kyyn kansamme povelle. Se nostaa nyt päätään ja jos ei sen olemassaoloa ajoissa huomata, se työntää myrkkypistimensä kansan ruumiiseen ja tuho on edessä.

Siksi kaikukoon tällä hetkellä varoittavana äänenä: *Valvokaa mustapaidat, punakäärme nostaa päätään!*

Viljo Lius.

Sinimustan sivalluksia

Artur Sirkin kuolemansyy on salaperäisyyden verhoama ja voi olla, että hänen taistelutoverinsa eivät milloinkaan saa tietää, mikä kaatoi heiltä johtajan.

„Hypännyt toisen kerroksen ikkunasta" kertoo kolme viikkoa myöhästynyt tiedonanto. Mutta hyppääkö täysissä ruumiin ja sielun voimissa oleva Artur Sirk toisen kerroksen ikkunasta itsemurhatarkoituksessa? Ja miksi tieto hänen kuolemastaan myöhästyy kolme viikkoa? Onko Luxenburgin sanomalehdistöllä niin huono uutishankinta että lehdet eivät tiedä mitään kaupungissa tapahtuneesta huomattavan poliittisen pakolaisen itsemurhasta? Ei ole todennäköistä ja tuskin mahdollistakaan, ellei tätä tapausta ole joku tahtonut pitää salassa. Ensimmäiset tiedot Sirkin kuolemasta antoivat maailman lehdistölle tallinnalaiset eivätkä luxenburgilaiset lehdet. Olisikohan Eestissä tiedetty. Niin, emme pääse siitä ajatuksesta, että Sirkin kuolemaa on haluttu pitää tahallisesti salassa jonkun aikaa. Ja mitä varten? Ehkä siksi, että tapahtuman yksityiskohdat eivät koskaan tulisi päivänvaloon. Ja tuskin tulevatkaan, sillä Luxenburgin katukivet ja yksinäinen asuntokamari eivät osaa puhua ja muita sivullisia todistajia ei tapahtumalle liene ollutkaan.

„Minut on yritetty ryöstää useampaan kertaan" kirjoittaa Sirk ennen kuolemaansa. Kuka yritti Luxenburgissa ryöstää Artur Sirkin? Onko hänellä ollut vihollisia maassa, jossa hän on tuntenut tuskin ainuttakaan henkilöä? Varmaan on ollut, nimittäin ne samat viholliset, jotka ovat häärineet hänen kintereillään aina siitä hetkestä lähtien, kun hän vanginvartija Kyttimin avustamana pakeni vankikammion pimeydestä. Ja Paariisissa ilmestyvä ryssänkielinen emigranttilehti *„Posljetnija Novosti"* kertoikin, että Sirk surmasi itsensä kun häntä yritettiin — *kuljettaa kotimaahan!* Ja tämäkin tieto on saapunut — Tallinnasta. Yhä sotkuisemmaksi, yhä salaperäisemmäksi käy tapahtuma . . .

Mutta eikö olisi eräs olettamus, joka voi olla hyvinkin lähellä totuutta:

Artur Sirkillä on ollut joku vihollinen, joka on ehdottomasti tahtonut hänet kotimaahan. Viranomaiset pitävät kiinni kansainvälisestä sopimuksesta eivätkä luovuta häntä. Silloin yritetään hänet „useamman kerran ryöstää". Mutta „rosvot" eivät onnistuneet ennenkuin heinäkuun viimeisenä päivänä, mutta eivät silloinkaan saaneet Sirkiä käsiinsä, sillä hän ei halunnut antautua salaperäisten vihollisten armoille, vaan paiskautui avonaisesta akkunasta kadulle ja sai kuoleman tuottaneet vammansa. Sirk kuoli, hänet haudattiin salaa ilman, että luxenburgilainen sanomalehdistökään tiesi asiasta mitään ja vasta kolmen viikon kuluttua uskalsivat öiset vieraat tiedoittaa asiasta julkisuuteen.

Tämä on vain olettamus, ehkäpä kokonaan mielikuvituksen luoma, mutta keksittäköön parempi. Mutta yhdestä asiasta voinemme olla yksimielisiä: Artur Sirk ei liene tahallisesti tehnyt itsemurhaa. Sillä hän tiesi, että kärsivä isänmaa ja vankilassa viruvat taistelutoverit tarvitsevat häntä, että velvollisuudet kutsuvat, velvollisuudet, jotka eivät pimeimpinäkään hetkinä unohtuneet Artur Sirkin mielestä.

* * *

Oma tragediansa liittyy siihen tapaan, jolla Sirkin omaiset saivat tietää hänen kuolemastaan: Artur Sirkin pieni tytär avaa radion saadakseen pitkiltä tuntuvat hetket iloisemmiksi ja keveämmiksi ja ajan kulumaan. Ja hänen korviinsa kantautuvat kuuluttajan sanat: *„Eestin Vapaussoturien Liiton johtaja Artur Sirk kuoli Luxenburgissa 2 p:nä elokuuta . . ."*

* * *

Artur Sirk oli vapaussoturien myöhäisemmän toiminnan toinen marttyyri. Oliko hän viimeinen, vai tuleeko uusia?

Kerrotaan, että vanha kenraali Larka sairastaa ja hänen tilansa on silloin tällöin vakavakin ja että monet muut vapaussoturit sairastavat kuka mitäkin hitaasti kiduttavaa tautia. Mutta juuri marttyyrien uhraukset takaavatkin, että aate kerran voittaa. Artur Sirkistä on tuleva Eestin kansalle se tarunomainen sankari, jonka nimeen voidaan isänmaan parhaat pojat aina kutsua luo lippujen ja jonka elämästä muodostuu uusien sukupolvien ihanne ja pyrkimysten kohde ja jonka taisteluun viitaten vanhempi polvi lausuu uudelle nuorisolle:

Eläkää ja taistelkaa niinkuin Artur Sirk.

Sinimusta.

KANSALLISTA NUORISOTOIMINTAA

Hämeen kansallisen nuorison rivit tiivistyvät.

Hämeen nuorisopäivät 11—12 9. 1937.

Lauantaina 11. 9. kokoontuivat Hämeen kansallismielisen nuorison edustajat Nokialle viettämään yhteisiä neuvottelupäiviä. Avajaisveljesillan klo 21 alkaessa oli Kerholan kahvihuone kertynyt täyteen järjestöpukuisia nuorisopäivien osanottajia. Pitkin iltaa kajahtelivat taistelulaulut reippaina ennustaen, että juhlista tulee muodostumaan uuden taistelukauden voimakas lähtökohta. Veljesillassa puhuivat Pohjois-Hämeen piirin nuoriso-ohjaaja *Lasse Hyppönen*, toimittaja *V. Lius* sekä nuoriso-osastojen edustajat tuoden terveisensä kotipaikkakunniltaan. — Avajaisveljesillan päätti sopivaan hartaaseen tunnelmaan *„Iltarukous"*.

Sunnuntaina 12. 9. oli herätys klo 6.30. Ensimmäinen oppitunti, jonka piti toimittaja Lius, alkoi kello 7.30. Muita luentoja pitivät pastori *Elias Simojoki* ja nuoriso-ohjaaja Hyppönen. Kello 9.30 järjestäytyivät osanottajat rivistöihin, jotka suuntasivat kulkunsa Nokian kirkkoon. Jumalanpalveluksen jälkeen suoritettiin marssi *Ilkan patsaalle*. Rivistöjen kärjessä oli torvisoittokunta ja valtakunnan lippu. Patsaalla laskettiin seppele ja L. Hyppönen esitelmöi Nuijasodan vaiheista. — Paluu suoritettiin niinikään marssien. Kirkolle jälleen saavuttaessa otti pastori Simojoki *ohimarssin* vastaan.

Taistelujuhla alkoi klo 15 Kerholassa. Yleisöä oli huolimatta samanaikaisesti (tahallisestiko?) järjestetyistä suurista urheilukilpailuista viitisensataa henkeä. Torvisoittokunta aloitti ohjelman soittaen *lippulaulun*, jonka kaikuessa suuren salin etuosassa oleviin salkoihin nostettiin liput yleisön tervehtiessä niitä. Juhlan julisti alkaneeksi Pohjois-Hämeen piirin johtaja kapteeni *Kotivirta* lausuen muutamia velvoittavia sanoja nuorisolle, jonka tulee kulkea etujoukkona kansallisessa taistelussa. Juhlien toisen puheen piti *L. Hyppönen* kuvaten kansallisen nuorison taistelun eri vaiheita ja vedoten juhlien vanhempaan kuulijakuntaan toivoen tämän taholta ymmärtämystä Hämeen IKL-nuorison taistelulle. Seuraavana nousi puhumaan pastori *Elias Simojoki*. Hänen puheensa oli kauttaaltaan voimakasta taistelujulistusta, joka sai yleisön ratkeamaan puheen päätyttyä erittäin voimakkaisiin suosionosoituksiin.

Seuranneen väliajan jälkeen puhui ensiksi SKA:n pääsihteeri *Jukka Kaveheimo*. Hän todisti, että kansainvälinen marxilaisuus on kautta maailman kärsinyt täydellisen *aatteellisen haaksirikon*. Työläisnuorison tulee riistäytyä irti sen pauloista ja liittyä kansalliseen nuorisoon, sillä sen tie on oikea ja suunta selvä. Seurasi tampereen MR:n *kuorolausuntanumeroita*, jotka saivat yleisön taholta hyvin suopean vastaanoton. Juhlien viimeisenä puhujana nousi korokkeelle toimittaja *Viljo Lius*. Hän jatkoi tavallaan Kaveheimon puhetta sikäli, että hän todisti, että kansainvälisen marxilaisuuden työväen onnellistuttaminen on kärsinyt myös *käytännöllisen haaksirikon*. Loppupuheensa omisti Lius Artur Sirkille ja Eestin vapaussotureille huipentaen esityksensä vetoumukseen Karjalan heimon puolesta. *„Maamme"* lopetti voimakkaan taistelujuhlan.

Klo 19 alkaneessa *veljesillassa* puhuivat useat neuvottelupäivien osanottajat. Yhteisenä päätöksenä näkyi olevan, että rivit tulee tiivistää ja Hämeen nuorison on lähdettävä tekemään voimakasta *toiminnan propagandaa* aatteittensa hyväksi.

Nuoriso herää ja nousee!

Lakeuksien nuorisopäivät 4—5 9. 1937.

Etelä-Pohjanmaan nuoriso-osastojen maakuntajuhlat olivat syyskuun 4—5 päivinä Lapualla. Useitten osastojen edustajia oli saapunut neuvottelemaan niistä taistelumuodoista, jotka lähitulevaisuudessa vievät nuorison suuren asian voittoon Pohjanmaalla, niinkuin muuallakin. Lapuan osastolle on annettava erikoinen kiitos siitä, että se hoiti sangen hyvin kaikki isäntäosaston monet tehtävät.

Ryhtymättä sen yksityiskohtaisemmin selostamaan päivien ohjelmaa, mainittakoon pari merkittävää piirrettä. Kaikilla meillä oli varma tunto siitä, että alkavana syksynä tulee Etelä-Pohjanmaalla nuorison keskuudessa tapahtumaan jotain. Nuoriso herää ja nousee. Sitä ei ajan unelias henki saa eikä voi nukuttaa kuoleman uneen. Kaikesta saattaa nähdä, että raittiit tuulet puhaltavat lakeuksilla. Se päivä, jolloin *myrsky* nousee, on nuorison päivä. Se nousee kerran, ehkä aivan pian.

Toiseksi jäi mukanaolleen mieleen se, mitä kaikkien osastojen edustajat erikoisesti painostivat. Se oli keskinäisen yhteyden ajatus. Nuorisohan tuntee kaikkein kipeimmin sen, että Suomen kansa on rikkirevitty ja sirpaleina. Siksi se aivan vaistomaisesti etsii yhteyttä sinne, missä vain uusi mieli on vallannut nuorison sydämet ja ajatukset. Lapuankin maakuntajuhlien tunnukseksi sopii — paitsi tämä: Pohjanmaa nousee! — myös nämä säkeet:

„Toinen toistamme tukien
Rakennamme onnen maata.
Jokainen jokaista varten
Työtä tehkäämme — tulessa."

E. E.

Työtä, taistelua, uskollisuutta!

Satakunnan nuorisopäivät 4—5 9. -37.

4. ja 5. 9. vietti Satakunnan kansallinen nuoriso syysjuhliaan Paneliassa.

Lauantaina 4. 9. saapui maakunnan eri puolilta kuten Porista, Raumalta, Tyrväältä, Huittisista, Ikaalisista ja monesta muusta Satakunnan pitäjästä nuorisoa ja vanhempaa väkeä niin, että avajaisveljesillan alkaessa oli Panelian suojeluskunnan taloon kertynyt n. 250-henkinen taistelijajoukko. Reippaina kaikuivat taistelulaulut nuorten esittämien puheitten ja lyhyitten tervehdysten väliajoilla ja lausuntakuorojen esitykset loivat innosusta mieliin.

Syyskesän ilta oli jo pimentynyt, kun juhliva nuoriso siirtyi iltanuotion äärelle, jossa vietettiin unohtumaton hetki.

Sunnuntaipäivän ohjelmassa oli aluksi nuoriso-osastolaisille luento suunnistamistaidosta, jonka jälkeen seurasi osastojen välinen suunnistautumiskilpailu, jonka voitti Panelian nuoriso-osasto saaden piirin hankkiman kiertopalkinnon raumalaisten ollessa seuraavina. Niinikään osallistuttiin jumalanpalvelukseen Panelian kirkossa, jossa saarnasi kirkkoherra *Perheentupa*.

Päiväjuhla alkoi klo 13 Sk.-talolla Yleisöä oli nyt kertynyt sali aivan tupaten täyteen ja nousi yleisömäärä hyvinkin puoleen tuhanteen. Puhujina esiintyivät juhlassa m.m. emäntä *Eveliina Ala-Kulju*, kansanedustaja *Kaarlo Salovaara* ja kirkkoherra *Perheentupa*. Nuorten puhesarjan jälkeen jakoi piirijohtaja IKL:n paikallisosastojen työteliäimmille jäsenille työmerkit ja toimittaja *Viljo Lius* lopetti erittäin onnistuneen juhlan taistelujulistuksella marxilaisuutta vastaan kehoittaen puheensa lopussa yleisöä kunnioittamaan Artur Sirkin muistoa hetken hiljaisuudella.

Klo 17 pidettiin piirin paikallisosastojen edustajain ja naistentoiminnan ohjaajain neuvottelukokoukset, joitten päätyttyä nuoriso-osastojen jäsenet kerääntyivät neuvottelutilaisuutta ja lopettajaisveljesiltaa varten. Monet selvää suuntaa ja rohkea taistelumieltä uhkuvat puheet loivat mielialan hyvin voimakkaaksi, jota erikoisesti tehosti vielä Eveliina Ala-Kuljun mukanaolo. Moneen otteeseen pitämissään puheissa jakoi hän kokemuksissa kirkastuneita neuvojaan veljesillan osanottajille.

Vihdoin kajahti „Luo lippujen" ilmoittaen juhlat päättyneeksi ja lujin kädenpuristuksin lupasivat Satakunnan kansallismielisen nuorison edustajat aina tehdä uskollisesti työtään maakunnan eri puolilla.

HÄMEENLINNA.

8. 9. oli Hämeenlinnan kansallinen nuoriso-osasto järjestänyt Mustaan Karhuun syystoimintakauden alkajaisiksi „Luo lippujen!"-illan. Sali, joka oli tilaisuutta varten koristettu Suomen-, heimo- ja järjestölipuin sekä heimo- ja järjestövaakunoin, täyttyi alkamishetkellä IKL-nuorisosta, mutta näkyi joukossa olevan myös runsaasti vanhempaakin väkeä. Tilaisuuden alkajaisiksi laulettiin yhteisesti „Luo lippujen", minkä jälkeen nuoriso-ohjaaja Reino Arppi lausui läsnäolijat tervetulleiksi. Tervehdyspuheen jälkeen eversti P. Susitaival esitti Saksaan ja Italiaan tekemänsä matkan havaintoja ja kokemuksia. Esitystä seurasi kuulijajoukko mitä suurimmalla mielenkiinnolla puhjeten esityksen päätyttyä vilkkaisiin suosionosoituksiin. Puheen jälkeen lauletun „Iskekää, iskekää" laulua seuranneen väliajan jälkeen aloitettiin ohjelma reippailla taistelulauluilla. Tämän jälkeen selosti eversti Susitaival nykyhetken maailmanpoliittista tilannetta selvittäen esitystään karttojen avulla. Tätäkin esitystä seurasivat kuuntelijat suurella mielenkiinnolla ja päättyi arvokas ohjelma yhteisesti laulettuun taistelulauluun.

Kiitos.

Sinimustia ja „Luo Lippujen"-lehden toimitusta kiitämme sydämellisesti 25. 8. -37 saamistamme arvokkaista lahjoista. Helsingissä 10 p:nä syyskuuta 1937.
Anna-Liisa ja Elias Simojoki.

Luo lippujen!

Vastaava toimittaja:
Viljo Lius.
Julkaisija:
Nuorisolehti Oy.
Toimisto:
Helsinki, Mikonkatu 15. A.
Avoinna 9—17.
Puhelimet:
Toimitus 20306
Konttori 35316

Metsäsissi Hannu Aapranpoika

Kertomus Roth'in ja Spoof'in päiviltä

(Jatk.)

Kirj. *Heikki Asunta.*

KAAPPAUKSIA.

Vaikka Rajevskin armeijan huoltotie, Vaasan vanha kruununmaantie, oli kahdesta kohden, Jarkon ja Kautun vuolteilla, pantu auttamattomasti poikki, oli varatie, joka johti Keuruun kautta, sentään vielä käyttökuntoinen. Muonakuormasto, tosin pieni, pääsi silloin tällöin perille, ja se seikka oli kaikkea muuta kuin mieluinen sissijoukon päällystölle. Vaikeata oli kuitenkin vielä hajoittaa pientä joukkoa laajemmille aloille, ja sitä suurempi oli lippumiesten ilo, kun talonpoika toisen jälkeen, Ruhalan onnistuneen kaappauksen innostuttamana, liittyi „armeijaan". Aseistus tosin oli kaikkea muuta kuin mallikelpoinen; kirveet ja keihäät sen pääasiassa muodostivat, mutta sitä sitkeämpi oli miesten sisu, eikä aseitten käytössäkään ollut toivomisen varaa.

Eräänä päivänä, jonkun aikaa Ruhalan tapausten jälkeen, sai joukko äkkiarvaamatta suuren voimanlisän. Aamun sarastaessa marssi Ruhalaan hyvin järjestetty miesjoukko, jonka jokainen ote oli täsmällisen sotilaallinen ja ryhti moitteeton. He olivat Viaporin varuskunnan miehiä, jotka linnoituksen antautumisen jälkeen olivat palanneet kotiseudulleen rauhan töihin, mutta saatuaan jälleen ruudinhajua sieraimiinsa, oli sotaisa veri saanut ylivallan ja miehet olivat arvelematta lähteneet mukaan.

Nyt oli tilaisuus ulottaa toiminta laajemmallekin, varsinkin, kun saatiin kuulla, että sotaisa henki oli herännyt myöskin Keuruun puolella, missä Herpmanin poikien uljas muisto vielä eli rintaa paisuttavana ja miehen mieltä nostattavana.

Kun huhut Keski-Suomen miesten liikehtimisestä saivat yhä kantavamman muodon, määrättiin Hannu Aapranpoika ottamaan niistä lähempää selvyyttä. Tehtävä ei suinkaan ollut helpoinpia: maantie, jota sitäkin vesistö monin paikoin katkaisi, oli tarkoin vartioitu, ja tuttuun kerjäläismekkoonsa verhoutuneena oli Hannu Aapranpojan jälleen tehtävä taivaltansa laupiaan kohtalon armoilla. Monien jännittävien tilanteitten jälkeen pääsi hän kuitenkin onnellisesti perille ja toimitti tehtävänsä.

Huhuissa oli ollut huima perä. Monikymmenlukuinen joukko Hämeen pataljoonan miehiä oli kokoontunut Keuruun kirkon vaiheille ja heihin oli liittynyt sisukas kohortti Keuruun ja Kuoreveden talonpoikia. Saatuaan Hannu Aapranpojan kautta tiedon Ruoveden tapahtumista olivat miehet heti valmiit toimintaan, ja hyvin uutisin palasi tiedustelija matkaltansa takaisin Ruhalan sissien suojaisaan majapaikkaan.

Mutta ennenkuin yhteistoimintaan ehdittiin ryhtyä sai Keuruun sissien sisukas päällikkö, vääpeli Böök tietää, että parisenkymmentä hevosta käsittävä muonakuormasto oli matkalla Keuruun kautta Alavudelle. Böök kokosi miehensä arvelematta, ja kirkkaan kuulaana heinäkuun päivänä kävivät sissit siekailematta karhukeihäineen hyvin aseistetun saattueen kimppuun Hoskarin talon tanhualla, tuhoten sen täydelleen ja ottaen eloon jääneet vangeikseen. Onnistunut kaappaus herätti miehissä lujan luottamuksen päällikköönsä, eikä kukaan talonpojista empinyt, kun Böök tiedusteli heiltä, olivatko he halukkaat edelleen jatkamaan sotaisia askareitaan. Myöskin Ruoveden sisseille lähetettiin tieto tapauksesta, ja sielläkin se otettiin vastaan yhä lujentuvin luottamuksen tuntein.

— — —

Heinäkuun yhdentenäkolmatta päivänä souti lähes sata miestä käsittävä venejono Kautun vuolteen partailta etelää kohden. Oli tullut tietoon, että ryssät yrittivät ve-

sitse kuljettaa muonakuormaa pohjoiseen ja että sen suojaksi oli määrätty tavallista suurempi saattue. Hannu Aapranpoika oli perämiehenä pienessä, vikkeläliikkeisessä kaksihangassa, ja hänen komennossaan olivat Huopioniemeläisten parhaimmat miehet. Pieni, ketterä Minkkinen seisoi keulapuolella tähystäjänä, ja vene eteni kaukana muitten edellä keskellä Jäminselkää. Ei ollut tarvis piileksiä turhan vuoksi. Sumu kattoi ulapan, ja sitä näytti riittävän koko päiväksi. Oli ihan tyyni.

Muut veneet seurasivat jonossa jäljempänä, ja silloin tällöin jätettiin vanaveteen puukapula sovituin merkein. Kukaan ei olisi saattanut aavistaakaan, että sumun suojissa liikkui parisenkymmentä vaarallista venettä täynnä vihaa kipinöiviä talonpoikia ja hurjapäisiä sissejä. Hankapeukalot oli huolellisesti voideltu; ainoakaan tarpeeton ääni ei rikkonut hiljaista menoa.

Kapea salmi sivuutettiin toisen jälkeen, eikä merkkiäkään vihollisesta havaittu. Yhä uskaliaammin eteni Hannu Aapranpojan nopsa alus sumun suojissa, kunnes viimein saavutettiin Unnekiven mutkallinen salmi ja oltiin vähällä törmätä suoraan usvan keskeltä kohoavan jahdin keulapuuhun. Hämminkiä syntyi väkisinkin hiukan. Jahdin keulavahti nosti venäjänkielisen, hätäisen pominan ja hälyytti liikkeelle apua peräpuolelta. Kesti kuitenkin tuokion, ennenkuin aamu-uniset moskoviitit älysivät, mistä oli kysymys, ja sitä käytti hyväkseen vikkelä Minkkinen, lähettäen aikailematta karhukeihäänsä komeassa kaaressa jahdin kannelle. Suhahtaen lävisti teräväksi tahkottu kärki parrakkaan ryssän, joka loiskahti yli partaan ja oli vähällä pudota suoraan sissien veneeseen. Mutta yhtä ketterästi käänsi Hannu Aapranpoika aluksensa turvallisemmille väylille, ja kun ryssien yhteislaukaus hetkistä myöhemmin paukahti, lensivät kuulat yli, korvissa ilkeästi viheltäen.

Pian olivat muutkin veneet paikalla ja tulinen leikki alkoi. Luoteja vaihdettiin puolin ja toisin, mutta ennen pitkää valtasi hillitön pakokauhu jahdin miehistön. Aluksen kääntäminen kapeassa salmessa oli kuitenkin mahdotonta, ja niinkuin nopeaotteiset hait iskivät sissien veneet puoshakansa sen kylkiin. Saalis oli varma, mutta vielä oli siitä sitkeästi tapeltava. Muutamat talonpojat raivostuivat silmittömästi tuntiessaan ensi kerran elämässään luodin raapaisun nahassaan, ja susilauman tavoin kävivät he ahdistajiensa kimppuun melkein paljain käsin, kunnes meteli vähitellen vaimentui ja ryssä alkoi antautua. Mutta vielä pitkän aikaa sen jälkeenkin nähtiin pienen Minkkisen moukaroivan taitavin iskuin karvaista venäläistä, joka epätoivoisesti yritti ymmärtää hänen ärräkkäitä kysymyksiään. Kävi selville, että Minkkinen oli tuntenut miehen tyttärensä ryöstäjäksi, ja kun Kortman tilanteen käsittäen lopuksi suostui tulkin virkaan, ilmoitti ryssä aikailematta myöskin ryöstetyn olinpaikan. Sen jälkeen sai hän painua kannen alle muitten vankien seuraksi, mutta vielä pitkän aikaa kuului lastiruumasta hänen tolkuton ja ihmettelevä siunailunsa.

Saalis oli arvokas. Noin viisisataa jauhomattoa oli

lastattu sen ruumaan, ja vartioston päämiehellä oli kaiken lisäksi Rajevskille osoitettu tärkeä tiedoitus. Ja mikä parhainta: jahdin isäntä, väkivalloin luotsiksi värvätty koulumaisteri oli ilomielin valmis antamaan Rothille tärkeitä tietoja ryssien voimista Tampereella.

Näin suuren saaliin kuljettamista Kautun tienoille ei kannattanut ajatellakaan. Suurin osa jaettiinkin heti Näsijärven rantojen asukkaille, jotka ryssät olivat aikaisemmin putipuhtaiksi ryöstäneet, ja loput kuljetettiin majuri Eekin puustelliin Kurun kappeliin. Mutta Toikon talon lammaskarsinasta löydettiin Minkkisen tytär sinelmille mukiloituna, yhä vieläkin uljaana ja lannistumattomana. Uhmaten kiusaajaansa oli hän päiväkausia tehnyt sitkeätä vastarintaa punapartaisille paholaisille, ja vaikka solmuruoska oli jättänyt lähtemättömät merkit hänen ruumiiseensa, ei ainoakaan kyynel ollut vierähtänyt hänen silmäkulmastaan. Vasta sitten, kun hän näki isänsä hakumiesten joukossa, pääsi itku valloilleen. Kauan nojasi hän vavisten pienen Minkkisen olkaa vasten ja itki hillittömästi, kunnes itku vähitellen muuttui autuaaksi, onnelliseksi nauruksi. Ja nyt oli sisukkaan isän vuoro pyyhiskellä silmäkulmiaan. Hän ei salannut kyyneleitään sissijoukon silmissä, mutta Huopian pojalle, joka taaempana oli vaieten seurannut tapauksia, tuli kiire päästä muista erilleen. Etäisen niittyladon suojiin hän riensi nopein askelin ja itki siellä irti rajattoman ilonsa.

Eversti Seimann'in miehekäs esiintyminen

Eversti Aleksander Seimann.

Monien muitten Eestin vapaussodan johtomiesten mukana joutui myös eversti *Aleksander Seimann* antamaan Eestin Vapaussoturien Liiton taisteluun oman ja varsin painavan panoksensa.

Eversti Seimann toimi Eestin vapaussodassa 4. rykmentin komentajana joka valloitti yhdessä suomalaisten vapaaehtoisten kanssa Narvan kaupungin. Koko vpaussodan kulkuun sangen merkittävällä tavalla vaikuttaneitten ansioittensa vuoksi nimitettiin hänet taistelujen päätyttyä vapaudenristin 1. luokan 2. asteen ja 2. luokan 3. asteen ritariksi.

Sitten tulivat ne Eestin historian häpeällisen puoluejuonittelun päivät, joitten nostamana rintamamiehet astuivat uudelleen esiin. Vähimmin ei liene rintamamiesten mieliä katkeroittanut se, että itse vapaussodan johtaja, kenraali Laidoner nähtiin nyt taistelemassa omia upseereitaan ja rivimiehiään vastaan. Tällöin toimi eversti Aleksander Seimann EVL:n keskusjohdon jäsenenä ja Tallinnan osaston apulaisasiamiehenä. Herrojen Pätsin ja Laidonerin tehtyä laittoman valtiokaappauksensa, palkittiin Narvan valloittajaa hyvin merkillisellä tavalla: Hänet suljettiin vankilaan 12. 3. — 34 ja hän sai virua siellä aina heinäkuuhun saakka.

1935 joulukuussa sattuneitten tapausten yhteydessä vangittiin eversti Seiman uudelleen. Tutkintovankeuden ajalta kerrotaan eräs tapaus, joka hyvin kuvaa tämän karskin sotilaan jaloa luonnetta.

Jokaisella tämän lehden lukijalla lienee jonkunlainen käsitys siitä, millaisia keinoja Eestin nykyisen järjestelmän vankka turva, valtiollinen poliisi, käyttää saadakseen uhrinsa tunnustamaan. Voisimme luetella useita esimerkkejä näistä ryssiltä opituista Jagodan menetelmistä. Mutta eversti Seimann'iin ne eivät tehneet minkäänlaista vaikutusta. Pitkien kuulustelujensa tuloksena voi valtiollinen poliisi esittää vain seuraavan pöytäkirjan:

„Olen toiminut Eestin kansan onnen ja vapaussoturien kunnian puolesta. Keneltä olen saanut ohjeet ja ketä käyttänyt apunani, siitä en kerro sanaakaan.

Aleksander Seimann.
Eversti.

Eversti Seimann'ia palkittiin Eestin kansan onnen ja vapaussoturien kunnian puolesta suunnatun toimintansa vuoksi 15 vuode pakkotyörangaistuksella.

Yhteiskunnan kiroamat

Yhteiskunnallinen kertomussarja „Kaksi vuotta kuritushuonetta."

Kirjoittanut

Yrjö Kohonen

III

— Tuhat, ensimmäinen kerta. Tuhat, toinen. Totta totisesti! Kissannahastakin tarjotaan enemmän. Tuhat, ensimmäinen ja toinen. Silvennoinen, lisää! Tuhat, ensimmäinen ja toinen — ja — ja — kol... Sihvo, sellainen äveriäs mies, annahan tulla! Tuhat, ensimmäinen toinen — ja — Ei tipu, vai! Kun ei, niin ei. Pajarinen ja Ilvonen, tämä käy niin sopivasti teidän maihinne. Antakaahan tulla! Tuhat, ensimmäinen, toinen — ja — ja — Ei, tänään ei kukaan ole oikein kauppapäällä. Pitäkäähän kiirettä, sillä täytyyhän minunkin tänään saada kahvia! Virolainen, tämä sopii hyvin lomamökiksi. Tuhat, ensimmäinen, toinen — ja — kol — kol Ei tule. No, olkoon menneeksi! Tuhat, ensimmäinen, toinen — ja — kolmas! Markkasen huuto.

Konstaapeli Oras istuutui penkille ja pyyhki hikeä otsaltaan. Kruununvouti merkitsi summan pöytäkirjaan, katsoi hetkisen silmälasiensa yli pienikokoiseen, tukevaan mieheen ja virkkoi:

— Korkein tarjous oli tuhat markkaa Markkasella, ja koska tämä oli samalla määrätty alin, saavat toiset saamiehet, jotka eivät olleet valvomassa velkojaan, tyytyä olemaan ilman. Talonhaltijoilla on oikeus asua valitusaika, neljäkymmentäkaksi vuorokautta, täällä. Tarjouksesta on nyt maksettava.

— Maksan sen kokonaan, pienikokoinen, tukeva mies ilmoitti ja otti setelin lompakostaan esille.

— Kuten tahdotte. Kauppakirjan saatte noutaa kansliasta valitusajan mentyä umpeen.

. Kruununvouti päätti pöytäkirjan, tarkastutti sen todistajilla, sijoitti paperit salkkuunsa ja lähti. Hänen oli ehdittävä vielä samana iltana kahteen muuhun paikkaan ja sen tähden oli pidettävä kiirettä. Hänen poistuttua nimismiehen ja parin konstaapelin kanssa alkoi rahvas vähitellen hajaantua. Viimeiseksi jäi Markkanen; hänen piti sitä ennen tarkastaa talo läpikotaisin ja mittailla palstan suuruutta. Kun hänkin viimein lähti, palasi hiljaisuus yksinäiseen mökkiin.

Oli syksy. Ulkona sataa tihuutti, kaikkialla oli liejuista rapaa, johon jalka vajosi syvälle, ja kolea kosteus puistatti lämpimänkin palton alla. Mökissä hämärsi jo, sillä päivä oli jo siirtynyt illan puoleiseksi. Vanha kello raksutti seinällä, ja silloin tällöin kuului nyyhkytys ikkunan viereltä; nuori nainen oli kallistunut siellä ikkunalaudalle käsiensä varaan ja oli epätoivoon menehtymäisillään. Siinä hän oli itkenyt koko päivän, ja nyt hän tuskin sai enää ääntäkään kuuluville.

Markkasen lähdöstä oli ehtinyt kulua kotvanen, kun lattialta kuului raskaita askeleita. Vanha vaimo tuli itkijän luo ja laski kätensä hänen olkapäilleen.

— Emme ole kahden, Kirsti, hän sanoi hiljaa. Mutta kun tämä nosti katseensa, ei hän tavannutkaan puhujan katsetta. Se oli suunnattu ikkunan läpi ulos ja oli kostea. Saattoi nähdä, ettei hän karttanut katsetta siksi, että hän oli sanonut jotakin sellaista, johon hän itsekään ei uskonut. Pikemmin hän pelkäsi näyttää, että hänkin kärsi. — Jumala on kolmantena.

Nuori nainen antoi katseensa vaipua, ja kun hän raskaasti huoaten virkkoi, olivat hänen sanansa täynnä katkeruutta:

— Sitä on niin vaikea uskoa, äiti rakas.

— Jumala koettelee, mutta ei hylkää.

Sitten oli mökissä jälleen hiljaista.

— Ja onhan meillä Ilmari, vanha vaimo katkaisi äänettömyyden varovaisesti.

— Mutta miksi hän sitten ei kirjoita! nuoren naisen vastaus tuli epätoivoisesti, huutamalla. — Miksi?

— Hän kirjoittaa, kun vain jaksamme odottaa. Hän on miesten mies. Ei ole turhaan elänyt kuuttakymmentä vuotta oppiakseni sen verran ihmisiä tuntemaan. Kiivas hän kyllä on, ja hänellä on koko joukko rumia tapoja, mutta sydän, se on kultaa. Ja se on tärkeää, tytär-kallis. Kaikki nuo muut karisevat elämän taistelussa pois, mutta se ei; hänen kaltaisella miehellä se vain puhdistuu. Teidän rakkautennekin näistä vain syvenee, kirkastuu ja tulee lujemmaksi. Hän kirjoittaa; voit luottaa siihen.

Sitten he istuivat kauan äänettöminä. Kellon raksutus kuului kovina lyönteinä yli hiljaisen tuvan, ja hämärä suorastaan silmissä kasvoi. Mutta näihin ei heidän huomionsa kiintynyt; tuskin ne tulivat tajutuiksikaan.

— Emmekö rukoilisi? vanha vaimo alkoi puhua, ja kun hän näki Kirstin ristivän hämärässä kätensä, hän laskeutui polvilleen lattialle ja avautui Jumalalle.

Hetken kuluttua avattiin ovi varovaisesti, ja Sanna-Maikin pää pisti esille.

— Sus siunatkoon, kun siellä ulkona on kylmää, hän piipitti työntyen sisälle. Mutta samassa hän vaikeni, sillä hän näki vanhan emännän kumartuneen penkin yli ja ymmärsi sen tarkoituksen. Kun tämä viimein nousi, hän jatkoi: — Ajatelkaa, millainen Markkasen piti olla! Rikas kuin vaarao ja kehtaa nylkeä köyhiltä. Ensin otti lehmän ja nyt pani saatavansa tuomioon. Mistä se köyhä ne rahat heti saa. Ajatella, millainen mies! Sietäisi tappaa jokainen sellainen. Voi meitä. Aina me köyhät olemme ahtaalla. Kuka tahansa voi meiltä ottaa mitä tahansa, ja jos vastaanpanet, niin mieron tie on heti edessä.

Sanna-Maikki istuutui raskaasti penkille ja hengähti silmänräpäyksen.

— Niin me köyhät olemme kuin varikset !antakasalla. Nouki sitä, mitä muut heittävät. Mutta ei ole helppoa kävellä tällaisella ilmalla ulkona, kun on vain muutamia riepuja päällä. Kahvitilkka on nyt aarre.

Sanna-Maikki vaikeni hetkiseksi, mutta jo seuraavassa hengenvedossa hän jatkoi:

— Vain eihän sitä ole helppo saada, vaikka tässä niin kuin osaveljiä ollaan, joutaa tulla lohduttamaan. Menenpä Markkaselle! Hän sentään ei näissä asioissa yhtään kitsastele. Hän ymmärtää meitä köyhiä aina hyvin.

Sanna-Maikki sitaisi huivin tiukemmin päähänsä, otti nyyttinsä ja meni ovelle.

— Hyvästi! Saatte nyt kahden juoda enemmän. Hyvästi!

Ovi lensi auki ja rämähti sitten kiinni, ja sen jälkeen oli tuvassa jälleen hiljaista ja alakuloista. Sitä kesti kauan, useita päiviä, siksi kunnes Ilmari Heikkiseltä tuli kirje.

Joka aamu oli vanha vaimo käynyt sitä postilta kysymässä, mutta joka aamu hän oli saanut tiedusteluunsa, oliko Suutariselle mitään, virallisen ja kylmän vastauksen: ei. Mutta sinä aamuna, jolloin ei vastattukaan tällä samalla sanalla, vaan ojennettiin luukun läpi kirje, hän palasi kevein askelin kotiin. Hänen mielensä teki katsoa leimasta, mistä se oli tullut, mutta hänen silmänsä olivat jo käyneet niin heikoiksi, ettei hän enää laseitta nähnyt. Ja kun hän oli luullut, ettei hän tänäkään aamuna mitään saanut, oli hän jättänyt ne kotiin. Mutta mitäpä katsomista siinä leimassa oikeastaan olikaan! Tiesi hän muutenkin, kuka oli kirjeen lähettänyt.

Kirje oli todella Ilmari Heikkiseltä. Tämä kirjoitti siinä lyhyesti:

„Sen saatoin arvata. Ken kerran keksitään. Mutta sijansa, hitto vieköön, on meillekin maailmasta löydettävä. Teillä ei ole enää siellä mitään tekemistä. Myykää polkupyöräni — Niverämäen nuori isäntä sen varmaankin ostaa — ja muuttakaa kotiini Sumeriaan äitimuorini luokse! Kyllä te kolmisin joten kuten tulette toimeen. Ja kun palaan... No niin. Siitä ei enempää. Kirjoitan äidille, että hän tietää ottaa teidät luoksensa”.

Tämä kirje herätti Kirstin masennuksen tilasta. Hän pumppusi liiterissä pyörän kumit ilmaa täyteen ja ajoi Niverämäkeen. Nuori isäntä, jonka puoleen Ilmari oli kehoittanut kääntymään, ei ollut kotona, mutta hänen piti palata samana iltana kaupungista, ja sen tähden Kirsti jäi häntä odottamaan. Onneksi vanha isäntä kuuli, mitä asiaa hänellä oli, talutti pyörän aittaan, kaivoi lipaston laatikosta esille helareunaisen pienoiskirstun ja laski rahat hänen käteensä. Sen pitemmittä puheitta oli pyörä myyty.

Sillä välin oli vanha vaimo pitänyt suursiivousta mökissä. Hän oli järjestänyt erilleen ne, mitkä sai myydä, ja erilleen, mitkä oli parasta ottaa mukaan. Ne naapurit, joilla oli myötätuntoinen sydän, ostivat ne, mitkä oli myytäväksi tarkoitettu ja Niverämäen nuori isäntä, Ilmarin rippikoulutoveri, vei heidät ja muut tavarat kuorma-autollaan Sumeriaan.

Kohtalonyhteys teki heistä ja Ilmarin vanhasta äidistä pian ystävät. Hän oli vanha, herttainen mummo, joka hiljaa myhäillen sipsutteli kotiaskareissaan. Hän saikin uudessa yhteiskunnassa huollettavakseen talouden, Suutarisen vanha vaimo pääsi koululle siivoojaksi, ja Kirsti sai ennen pitkää kylältä riittävästi ompelutöitä. Näin he tulivat hyvin toimeen.

Vähitellen heissä heräsi halu saattaa mökki, ulkorakennukset, puusepänverstas ja koko pieni tontti kuntoon. Kun Ilmari kerran palaisi, täytyi hänen saada kokea iloinen yllätys. He eivät tyytyneet vain siivoamaan, vaan ryhtyivät suoranaisiin korjaustöihin: lattiat nostettiin, seinät tilkittiin ja maalattiin, räsyllä peitettyihin ikkunaruutuihin hankittiin uudet lasit, verstas korjattiin uuteen „uskoon” ja toisena kesänä järjestettiin keittiötarhamaa ja muurautettiin parempi uuni.

Mutta siitä huolimatta, että aika kului näissä töissä kuin siivillä, he eivät saattaneet uskoa, että kaksi vuotta voi olla niin pitkä. Kuitenkaan ei mikään ole niin varmaa kuin ajan kuluminen. Pisimmälläkin päivällä on iltansa, pisimmälläkin ajalla on loppunsa. Loppunsa oli myöskin kahdella vuodella.

Kun aika oli täysi, he alkoivat odottaa. Oli ilman muuta selvää, että Ilmarin piti tulla suoraan kotiin. Hänet oli otettava ilolla vastaan, sillä hänestä oli heti saatava pois katkeruus, jonka leimaa jokainen rikoksesta vankilassa ollut kantoi kiduttavan tietoisena, että hänen elämänsä oli loppuiäksi merkitty. Mutta päivät kuluivat eikä häntä kuulunut. Pitikö heidän kirjoittaa vankilaan ja tiedustella?

Mutta sitä heidän ei kuitenkaan tarvinnut tehdä, sillä hän palasi. Eräänä helteisenä kesäpäivänä he näkivät miehen lähenevän kujasta pitkin ja tunsivat hänet. Hän kulki kuin unissa pihan halki, tuli raskaasti sisälle ja tervehti melkein välinpitämättömästi.

— Tiedän sen nyt, hän sanoi katkerasti ja istuutui penkille pöydän viereen. — Tiedän sen nyt: yhteiskunnan kirous on päällämme.

— Kuinka sinä puhut noin? molemmat vanhukset kiirehtivät sanomaan. — Jätä mokomat ajatukset ja tartu elämään!

— Olen yrittänyt, mutta turhaan. Pääsin kuukausi sitten vapaaksi. Olin päättänyt, etten palaa kotiin, ennen kuin minulla on varma toimi. Mutta siinä en on-

nistunut. Tosin vankilasta käsin tarjottiin työtä, mutta en ottanut sitä vastaan, sillä sehän on armopalaa; miehen on saatava työtä itse. Niin kuljin tehtaasta tehtaaseen, sahasta sahaan ja etsin työtä. Yhdessä paikassa sain olla viikon, toisessa päivän, useimmassa en päässyt alkuunkaan. Älkää koskaan houkutelko minua kertomaan näistä ajoista. Taivas olkoon todistajani, ellei minulle selvemmin kuin koskaan kenellekään vankilankäyneelle osoitettu, että yhteiskunnan kirous on päällämme.

Kertoja peitti silmänsä suurella kämmenellään, mutta pöydälle pudonneet kyyneleet ilmaisivat, että hänen katkeruutensa ja masennuksensa oli luonnottoman ankara. Eikä se voinut olla vaikuttamatta. Kaikki se, mihin oltiin suurin odotuksin ja toivein valmistuttu, oli nyt kuin pyyhkäisyllä otettu pois ja sijalle annettu tyrmistyttävää tyhjyyttä, jota niinkuin myrkkyä huokui hiljentyneen tuvan jokaisesta sopesta. „Yhteiskunnan kirous on päällämme". Herra Jumala! Vieläkö enemmän? Missä on raja?

Silloin Suutarisen muori virkkoi!

— Älkäämme unohtako, miltä tuntui silloin, kun mökki pakkohuutokaupattiin! Emme luulleet siitä enää selviävämme. Mutta toisin kävi. Nyt on meillä täällä jälleen kaikki hyvin. Me naiset jatkamme töitämme, sinä, Ilmari pistät puusepänverstan pystyyn. Kyllä me tulemme toimeen. Elämämme voi muuten olla ankara. Se voi olla täynnä taistelua ihmisten pahaa tahtoa vastaan ja kärsimystä. Mutta väliä sillä! Me otamme kuitenkin lopulta tavalla tai toisella sen paikan elämässä, joka on meille määrätty.

Ilmari nosti ensin päänsä, sitten hän kohosi pystyyn ja sanoi:

— Selvä asia on, että kohtalomme ei ole eikä tule olemaan kaikkein helpoimpia. Elämämme tulee olemaan tienraivaajan elämää. Voimme sortua kesken, mutta voimme onnistuakin. Yrittää kuitenkin kannattaa. Kun on sellaisia ihmisiä ympärillä kuin te kolme, ei ole toden totta syytä säikähtää ensimmäistä estettä. Kahvi tulelle! Nyt juhlimme.

On vaikeaa elää yhteiskunnan kiroamana. Usein se on suorastaan hirveää. Tuntuu värisyttävältä ajatella, millaiset kohtalot odottavat Heikkisen taloa. Tai voihan olla, että kaikki asiat luistavat hyvin. Sitä emme tiedä, mutta luettuamme seuraavan osan „Poika ja ylpeät vanhemmat" tiedämme ehkä jo enemmän.

"Tavaton ilmiö" ja "vapausjuhla ilman fascisteja"

Viimeinen *„Soihtu"* tiedustelee, että „Eikö olisi syytä eduskunnassa ottaa esille se tavaton ilmiö, että Helsingissä toimii italialaisen fascion ohella Kansallissosialistisen saksalaisen työväenpuolueen osasto" sekä „isänmaallinen kansanliike" ja vaatii eduskunnalta ja hallitukselta toimenpiteitä.

Helsingissä asuvat saksalaiset tosiaan harrastavat kotimaansa asioita sikäli, että ovat muodostaneet oman yhtymän samoin kuin esim. Amerikassa asuvat suomalaisetkin ovat perustaneet Suomi-kerhoja, mutta turhaan „Soihtu" tämän „tavattoman" asiantilan korjaamiseksi huutaa eduskunnalta ja hallitukselta apua, sillä eiväthän nykyisen ulkopolitiikkamme johtomiehet uskalla Euroopan suurvaltoja vastaan muuten taistella kuin pikkutunneilla suljettujen ovien sisällä luottamuksellisessa seurassa.

Meidän tekisi mieli kysyä „Soihdulta", että tunteeko se sen todella tavattoman asiantilan, että vapaassa ja itsenäisessä Suomessa toimii marxilaisen internationaalen käskyläisenä sos.dem. puolue ja että sadat salaisen kommunistipuolueen solut työskentelevät ympäri maatamme sen tuhoksi Moskovan organisoimina ja johtamina ja että meillä ilmestyy vapaasti kommunistien äänenkannattajia, joista yksi on „Soihtu"?

* * *

„Vapausjuhla ilman fascisteja".

Samassa numerossaan vaatii „Soihtu", että itsenäisyytemme 20-vuotisjuhla vietettäisiin „ilman fascisteja" ja että niillä tulisi jonkun „tavallisen känsäkouran" pitää puhe.

Joten ehkäpä vapaussotamme 20-vuotisjuhlissa puhujakorokkeelle nousee Helsingin Sähkölaitoksen punainen komisaari, „Työmiehen" punakapinan aikuinen toimittaja, punaprokuraattori, Elannon johtaja tai joku muu tavallinen känsäkoura".

Ja ehkäpä innostus on hyvinkin korkea kun nyrkit nousevat ilmaan punalippujen hulmutessa, kuten Antverpenin äskeisissä „olympialaisissakin". Ja mikäpä tunnelmaa häiritsisikään kun „fascismin kätyrit" rintamamiehet on „suljettu Suomen itsenäisyysjuhlien ulkopuolelle".

Ajatus ei muuten ole „Soihdun", sillä sen on keksinyt — *edistysmielinen „Nykypäivä"*.

Somero

Riihimäki

Hämeenlinna ja ympäristö . . .

VELJEKSET HELANDER

Hämeenlinna, Parolantie 3. Puh. 211

Vesi- ja Lämpöjohtoliike.

JANAKKALAN MEIJERI Oy.

Turenki.

Ajanmukainen meijeriliike. Suosittelee ensiluokkaisia tuotteitaan.

Ostokset Janakkalassa

on edullisinta tehdä myymälöissämme **Turengissa, Leppäkoskella ja Saloisilla.**

Paikkakunnan suurin ja parhaiten varustettu kauppaliike.

Suosittelemme ruoka-, liha- ja leikkele-osastoamme, siirja jalkineosastoamme.
ja jalkineosastomme.

Maanviljelijät! Ostamme maataloustuotteenne.

Osuuskauppa Sampo

Turenki. Puhelin 98.

Hämeenlinnan Metalliteos Oy.

Hämeenlinna. Puh. 658.

Valmistaa: "Tiivis" ikkuna- ja ovisalpoja, sekä "Tiivis" terveysikkunan aukaisijoita.

Yrjö K. Sipilä

Leppäkoski. Puh. 4

Valmistaa **muuritiiliä**
Edulliset myyntiehdot

Luhangon Maanviljelijäin Kauppa Oy.

TAMMIJÄRVI

Päämyymälän sisustus hiljan uusittu
Ostaa ja myy viljaa, voita y.m. maalaistuotteita.

Kuva- ja Mainoshuolto Osakeyhtiö

Helsinki.

Leppäkosken Tiilitehdas

Omist. EEMELI SIPILÄ
Leppäkoski. Puh 28.

Virtain Säästöpankki

VIRRAT

Talletukset yli 13 milj. mk.
Maksaa korkeimman sallitun koron
Lainoja edullisesti.

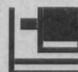
T:mi L. A. LÖNNROT

Hämeenlinna,

Kello- ja kultasepänliike.

HELSINGIN KUVALAATTATEHDAS

HELSINKI — Lönnrotink. 32.
Puhelimet 23134 ja 27956

Suorittaa pätevien ammattimiesten johdolla yksi- ja moniväri- KUVALAATTOJA ensiluokkaisesti ja nopeasti.

UUSI KOTIMAINEN NÄHTÄVYYS . . .

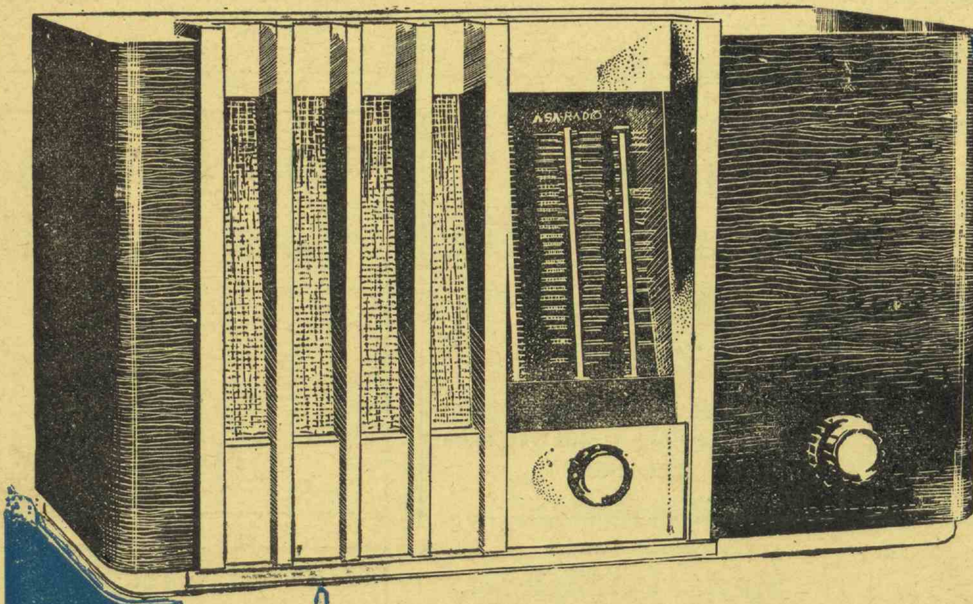
ASA radio

ASA-radio on luotettava, kestävä sekä täysin ulkomaisten veroinen. Eroa on vain hinnassa: ASA-radio on yllättävän huokea – sekä ulkomuodossa: puhdas suomalainen tyyli, jykevän kaunis.

Sarja 2 — 5-putkisia supervastaanottimia vaihto- ja yleisvirtaa sekä paristokäyttöä varten. Uudet ”punaisen sarjan” putket.

Myyjiä kautta maan.

Suomalainen superkone, jonka nimellä on kaikua kaikkialla maassamme!

ASA RADIO

Tehdas: **ASA-RADIO OY.**, Turku.

Tukuttain: **OY. KONCENTRA AB.**, Helsinki.

Seinäjoki 1937. — Lakeuden Kirjapaino.